

6.2.2018

JELENTÉS

a nemek közötti egyenlőségről az uniós kereskedelmi megállapodásokban
(2017/2015(INI))

Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság
Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság

Előadó: Eleonora Forenza, Malin Björk

(Közös bizottsági eljárás – az eljárási szabályzat 55. cikke)

TARTALOM

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	3
INDOKOLÁS.....	25
VÉLEMÉNY A FEJLESZTÉSI BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL	30
INFORMÁCIÓ AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL.....	37
NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN	38

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a nemek közötti egyenlőségről az uniós kereskedelmi megállapodásokban (2017/2015(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 2. cikkére és 3. cikkének (3) bekezdésére,
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUSZ) 8. és 10. cikkére, 153. cikkének (1) és (2) bekezdésére, valamint 157. és 207. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájának 23. és 33. cikkére,
- tekintettel az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó uniós cselekvési tervre,
- tekintettel a nemek közötti egyenlőségnek a sport területén való érvényesítéséről szóló 2014. május 20-i tanácsi következtetésekre (00337/2016),
- tekintettel az üzleti és emberi jogokra vonatkozó irányadó ENSZ-alapelvek végrehajtásának jelenlegi állásáról szóló, 2015. július 14-i bizottsági munkadokumentumra (SWD(2015)0144),
- tekintettel a nemek közötti egyenlőségről szóló, a 2011. március 7-i tanácsi következtetésekhöz csatolt európai paktumra (2011–2020) (07166/2011),
- tekintettel a Bizottság „Stratégiai szerepvállalás a nemek közötti egyenlőségért (2016–2019)” című, 2015. december 3-i munkadokumentumára (SWD(2015)0278),
- tekintettel az Európai Unióban a nők és férfiak közötti egyenlőségről szóló 2017. évi bizottsági jelentésre,
- tekintettel a Bizottságnak „A mindenki számára előnyös kereskedelem: a felelősebb kereskedelem- és beruházáspolitikára felé” című 2015. évi közleményére,
- tekintettel az Európai Bizottságnak „A mindenki számára előnyös kereskedelem elnevezésű stratégia végrehajtásáról: Progresszív kereskedelempolitika kialakítása a globalizáció előnyünkre fordítása érdekében” című jelentésére, COM(2017)0491,
- tekintettel az általános tarifális preferenciák rendszerének alkalmazásáról és a 732/2008/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2012. október 25-i [978/2012/EU](#) európai parlamenti és tanácsi rendeletre¹,
- tekintettel [az Európai Parlament és a Tanács 2017. május 17-i \(EU\) 2017/821 rendeletére](#) a konfliktusok által érintett és nagy kockázatot jelentő térségekből származó ón, tantál, volfrám, ezek ércei és arany uniós importőrei körében a kellő gondosság elvének megfelelő ellátási láncra vonatkozó kötelezettségek megállapításáról

¹ HL L 303., 2012.10.31., 1. o.

(konfliktusövezetből származó ásványokról szóló rendelet)¹,

- tekintettel az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezményre (EJEE) és különösen annak a rabszolgaságot és szolgaságot tiltó 4. cikke (1) bekezdésére és a megkülönböztetést tiltó 14. cikkére,
- tekintettel a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések minden formájának kiküszöböléséről szóló 1979. december 18-i ENSZ-egyezményre (a továbbiakban: CEDAW),
- tekintettel a Nők Negyedik Világkonferenciáján 1995. szeptember 15-én elfogadott Pekingi Nyilatkozatra és Cselekvési Platformra, továbbá az ENSZ ezt követő Peking+5 (2000), Peking+10 (2005) és Peking+15 (2010) különleges ülésein elfogadott záródokumentumokra,
- tekintettel az Európa Tanács nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló egyezményre (Isztambuli Egyezmény), és annak 3. cikkére, amely a „társadalmi nem” fogalmát „a valamely adott társadalom által a nők és a férfiak számára megfelelőnek tekintett, társadalmilag kialakított szerepek, magatartások, tevékenységek és tulajdonságok”-ként határozza meg, valamint a nők elleni erőszak megelőzéséről, szankcionálásáról és felszámolásáról szóló 1994. évi Amerika-közi egyezményre (Belém do Pará-i egyezmény),
- tekintettel az EU és tagállamai által 2007-ben elfogadott, „A kereskedelemösztönző támogatásra vonatkozó uniós stratégia – A fejlődő országok kereskedelemmel kapcsolatos szükségleteire irányuló uniós támogatás növelése” című közös stratégiára, valamint a „Jólét a kereskedelem és a beruházás révén – A kereskedelemösztönző támogatásra vonatkozó 2007. évi közös uniós stratégia aktualizálása” című 2017. november 13-i bizottsági közleményre (COM (2017)0667),
- tekintettel az ENSZ Közgyűlése által 2015. szeptember 25-én elfogadott állásfoglalásra: „Alakítsuk át világunkat: a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrend”,
- tekintettel az OECD multinacionális vállalatok számára szóló iránymutatásaira,
- tekintettel az OECD-nek a konfliktusok által érintett vagy nagy kockázatot jelentő térségekből származó ásványok felelősségteljes ellátási láncá tekintetében követendő kellő gondosságról szóló útmutatására,
- tekintettel az UNCTAD fenntartható fejlődést szolgáló beruházáspolitikai keretére (2015),
- tekintettel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) nemek közötti egyenlőségről szóló legfontosabb egyezményeire, többek között az egyenlő díjazásról szóló (100. sz.) egyezményre, a hátrányos megkülönböztetésről szóló (111. sz.) egyezményre (foglalkoztatás és foglalkozás), a családi kötelezettségekkel rendelkező munkavállalókról szóló (156. sz.) egyezményre és az anyaság védelméről szóló (183.

¹ HL L 130., 2017.5.19., 1. o.

sz.) egyezményre,

- tekintettel az EU–CELAC államfőinek csúcstalálkozóján 2015 júniusában Brüsszelben elfogadott cselekvési terv (2015–2017) 7. fejezetére,
- tekintettel az Európai Unió megállapodásaiban szereplő emberi jogi és demokráciázáradékról szóló, 2006. február 14-i állásfoglalására¹,
- tekintettel „Az emberi jogokról, valamint a szociális és környezetvédelmi normákról a nemzetközi kereskedelmi megállapodásokban” című, 2010. november 25-i állásfoglalására²,
- tekintettel az éghajlatváltozás által támasztott követelmények összefüggésében a nemzetközi kereskedelempolitikáról szóló 2010. november 25-i állásfoglalására³,
- tekintettel a nők zöld gazdaságban játszott szerepéről szóló, 2012. szeptember 11-i állásfoglalására⁴,
- tekintettel a nők és férfiak közötti egyenlőségre vonatkozó 2015 utáni uniós stratégiáról szóló, 2015. június 9-i állásfoglalására⁵,
- tekintettel „A női háztartási alkalmazottakról és gondozókról az EU-ban” című, 2016. április 28-i állásfoglalására⁶,
- tekintettel „A szegénységről: a nemek közötti egyenlőség szempontjai” című, 2016. május 26-i állásfoglalására⁷,
- tekintettel „A nők és a férfiak közötti egyenlőségről az Európai Unióban – 2014–2015” című, 2017. március 14-i állásfoglalására⁸,
- tekintettel a szociális és környezetvédelmi normákról, az emberi jogokról és a vállalati felelősségvállalásról szóló 2010. évi parlamenti ajánlások végrehajtásáról szóló, 2016. július 5-i állásfoglalására⁹,
- tekintettel a nemzetközi kereskedelem és az uniós kereskedelmi politikák globális értékláncokra gyakorolt hatásáról szóló 2017. szeptember 12-i állásfoglalására¹⁰,
- tekintettel a Tanácshoz, a Bizottsághoz és az Európai Külügyi Szolgálathoz intézett, az EU–Chile társulási megállapodás kereskedelmi pillérjének modernizálásáról szóló

¹ HL C 290E., 2006.11.29., 107. o.

² HL C 99E., 2012.4.3., 31. o.

³ HL C 99E., 2012.4.3., 94. o.

⁴ HL C 353E., 2013.12.3., 38. o.

⁵ Elfogadott szöveg, P8_TA(2015)0218.

⁶ Elfogadott szöveg, P8_TA(2016)0203.

⁷ Elfogadott szöveg, P8_TA(2016)0235.

⁸ Elfogadott szöveg, P8_TA(2017)0073.

⁹ Elfogadott szöveg, P8_TA(2016)0298.

¹⁰ Elfogadott szöveg, P8_TA(2017)0330.

tárgyalásokra vonatkozó 2017. szeptember 14-i ajánlására¹,

- tekintettel az elnökségi triónak a nemek közötti egyenlőségről szóló nyilatkozatára, amelyet Észtország, Bulgária és Ausztria, az Európai Unió Tanácsának elnökségét a 2017. július–2018. december közötti 18 hónapos időszak során betöltő tagállamok nyújtottak be 2017. július 19-én,
- tekintettel a nőkkel kapcsolatos kutatásokat végző nemzetközi központnak a „Trade liberalisation & women’s reproductive health: linkages and pathways” (Kereskedelmi liberalizáció és a nők reprodukív egészsége: kapcsolatok és pályák) című tanulmányára,
- tekintettel a 2016. évi „Accelerating Gender Equality and Women’s Empowerment in Africa” (A nemek közötti egyenlőség és a nők felhatalmazásának felgyorsulása Afrikában) című afrikai humán fejlődési jelentésre²,
- tekintettel az OECD „Enhancing Women’s Economic Empowerment through Entrepreneurship and Business Leadership in OECD Countries” (A nők gazdasági szerepvállalásának fokozása vállalkozói tevékenységen és üzleti vezetésen keresztül az OECD-országokban) című 2014. évi jelentésére³,
- tekintettel a kereskedelem és a nemek közötti egyenlőségről szóló legutóbbi magas szintű nemzetközi viták eredményeire, különös figyelemmel az EU és a WTO/UNCTAD/ITC égisze alatt megszervezett párbeszédre, beleértve – fordított időrendi sorrendben – az Európai Bizottság és a Nemzetközi Kereskedelmi Központ által „Nemzetközi fórum a nők esélyegyenlőségéről és a kereskedelemről” (International Forum on Women and Trade) címmel közösen megszervezett fórumot (Brüsszel, 2017. július)⁴, vagy egy korábbi, a WTO-ról szóló parlamenti értekezlet éves plenáris ülését a „Trade as a vehicle of social progress: The gender perspective” (A kereskedelem mint a társadalmi haladás eszköze: A nemi perspektíva) (Genf, 2016. június) címmel⁵, valamint a WTO plenáris ülését a „Mi a WTO jövője? Kereskedelem és a nemek közötti esélyegyenlőség: A nők felhatalmazása inkluzív ellátási láncokon keresztül” (What future for the WTO? Trade and Gender: Empowering Women through Inclusive Supply Chains) (Genf, 2015. július) témában⁶,

¹ Elfogadott szöveg, P8_TA(2017)0354.

² Az Egyesült Nemzetek Fejlesztési Programja (UNDP), 2016. évi afrikai humán fejlődési jelentés: http://www.undp.org/content/dam/undp/library/corporate/HDR/Africa%20HDR/AfHDR_2016_lowres_EN.pdf?download

³ OECD technikai jelentés: „Enhancing Women’s Economic Empowerment through Entrepreneurship and Business Leadership in OECD Countries” (A nők gazdasági szerepvállalásának fokozása vállalkozói tevékenységen és üzleti vezetésen keresztül az OECD-országokban):

http://www.oecd.org/gender/Enhancing%20Women%20Economic%20Empowerment_Fin_1_Oct_2014.pdf

⁴ Nemzetközi fórum a nők esélyegyenlőségéről és a kereskedelemről, Brüsszel, 2017. június:

<http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=1632>

⁵ Parlamenti konferencia a WTO-ról, plenáris ülés, „A kereskedelem mint a társadalmi haladás eszköze: A nemi perspektíva” (Genf, 2016. június): https://www.wto.org/english/forums_e/parliamentarians_e/ipuconf2016_e.htm

⁶ WTO-ülés „Mi a WTO jövője?” Kereskedelem és a nemek közötti esélyegyenlőség: A nők felhatalmazása inkluzív ellátási láncokon keresztül” (What future for the WTO? Trade and Gender: Empowering Women through Inclusive Supply Chains) (Genf, 2015. július):

https://www.wto.org/english/tratop_e/devel_e/a4t_e/global_review15prog_e/global_review15prog_e.htm

- tekintettel a nemek közötti egyenlőség támogatására irányuló egyre nagyobb nemzetközi erőfeszítésekre – például az ENSZ Kereskedelmi és Fejlesztési Konferencia (UNCTAD) nemek közötti egyenlőséget és fejlődést célzó programjára¹ (amely tanulmányokat tartalmaz a kereskedelem nőkre gyakorolt hatásairól; a kereskedelem és a nemek közötti esélyegyenlőségre vonatkozó oktatási csomagot, online képzést, illetve megalkotta a „nemi pártoló” (Gender Champions) státuszt), valamint a Világbankra, amely 2016. óta 14 munkaterületének mindegyikén rendelkezik a nemek közötti esélyegyenlőségre vonatkozó stratégiával,
 - tekintettel a Kereskedelem és a Fenntartható Fejlődés Nemzetközi Központjának (ICTSD) „A globális értékláncok nemi dimenziói” (The Gender Dimensions of Global Value Chains) című vitadokumentumára (2016. szeptember)²,
 - tekintettel az ICTSD „A szolgáltatások nemi dimenziói” (The Gender Dimensions of Services) vitadokumentumára (2016. szeptember)³,
 - tekintettel az UN Women „A nők fejlődése a világban 2015–2016: A gazdaságok átalakítása és a jogok érvényesítése” (Progress of the World’s Women 2015-2016: Transforming economies, realizing rights) című, 2015. évi jelentésére⁴,
 - tekintettel a WIDE+ nemek közötti egyenlőségről és uniós kereskedelemről szóló, „Az uniós kereskedelempolitika átalakításának mikéntje a nők jogainak védelme érdekében” (How to transform EU trade policy to protect women’s rights) című állásfoglalására⁵,
 - tekintettel „A nemek közti egyenlőség az uniós kereskedelmi egyezményekben” című 2016. évi tanulmányára⁶,
 - tekintettel „Az EU kereskedelempolitikája: a nemi aspektus figyelmen kívül hagyásától a nemek közötti egyenlőség figyelembevételéig” című 2015. évi tanulmányára⁷,
 - tekintettel eljárási szabályzata 52. cikkére,
 - tekintettel a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság és a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság által az eljárási szabályzat 55. cikke alapján folytatott közös tanácskozásokra,
 - tekintettel a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság és a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság jelentésére és a Fejlesztési Bizottság véleményére (A8-0023/2018),
- A. mivel az EUMSZ 8. cikke megállapítja, hogy az EU szakpolitikáinak és tevékenységeinek meghatározása és végrehajtása során valamennyi Unión belüli és kívüli intézkedésével törekszik az egyenlőtlenségek kiküszöbölésére és az egyenlőség

¹ Az UNCTAD weboldala: <http://unctad.org/en/Pages/DITC/Gender-and-Trade/Trade,-Gender-and-Development.aspx>

² A Kereskedelem és a Fenntartható Fejlődés Nemzetközi Központjának (ICTSD) „A globális értékláncok nemi dimenziói” (The Gender Dimensions of Global Value Chains) című vitadokumentuma (2016. szeptember): https://www.ictsd.org/sites/default/files/research/the_gender_dimensions_of_global_value_chains_0.pdf

³ https://www.ictsd.org/sites/default/files/research/the_gender_dimensions_of_services.pdf.

⁴ http://progress.unwomen.org/en/2015/pdf/unw_progressreport.pdf.

⁵ <https://wideplus.org/2017/06/25/wide-gender-and-trade-position-paper-is-available/>.

⁶ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/571388/IPOL_STU\(2016\)571388_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/571388/IPOL_STU(2016)571388_EN.pdf).

⁷ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2015/549058/EXPO_IDA\(2015\)549058_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2015/549058/EXPO_IDA(2015)549058_EN.pdf).

előmozdítására, valamint többek között a nemi alapon történő megkülönböztetés leküzdésére;

- B. mivel a kereskedelempolitika a globális és európai értékek, többek között a nemek közötti egyenlőség előmozdítására szolgáló eszközként szolgálhat; mivel az uniós kereskedelmi és beruházási megállapodások és politikák nemi szempontból nem semlegesek, azaz a strukturális egyenlőtlenések miatt különböző hatással vannak a nőkre és a férfiakra; mivel a nők nemi alapú korlátozásokkal – például korlátozott hozzáférés az erőforrásokhoz, valamint korlátozott rendelkezés ezek felett –, jogi megkülönböztetéssel és a hagyományos nemi szerepek következtében a nem fizetett gondozási munka végzésének túlzott terheivel szembesülnek;
- C. mivel a nemek közötti egyenlőségnek ugyanúgy kell vonatkoznia a férfiakra és nőkre; mivel a közszféra és a magánszektor érdekelt feleinek szerepvállalása és partnersége nemzeti és helyi szinten is kulcsfontosságú a szükséges szinergiák támogatásához a nemek közötti egyenlőség előmozdítása és a nők szerepvállalásának fokozása, valamint az alábbi területeken való tudatosítás ösztönzése érdekében: tulajdonjogok; finanszírozáshoz, oktatáshoz és szakképzéshez való hozzáférés; vállalati magatartás; közbeszerzés; digitális szakadék; kulturális előítéletek;
- D. mivel a kereskedelempolitikáknak törekedniük kell többek között a fenntartható és igazságos gazdasági növekedés és fejlődés elérésére, ami szükséges a szegénység csökkentése, a társadalmi igazságosság, valamint a méltányos munka- és jobb életkörülmények megteremtésének biztosításához a nők és férfiak számára, illetve a nők jogainak védelméhez; mivel a nemek közötti egyenlőség és valamennyi nő és lány társadalmi szerepvállalásának növelése nemcsak az ENSZ valamennyi fenntartható fejlesztési céljában érvényesítendő, hanem egyben önálló cél is; mivel a fenntartható fejlődési célokra vonatkozó menetrend elismeri, hogy a kereskedelem hozzájárul a fenntartható és igazságos fejlődés előmozdításához, és hozzájárulhat a legmagasabb szintű nemzetközi munkaügyi és környezetvédelmi normák és emberi jogok előmozdításához; mivel az uniós kereskedelempolitika fontos részét képezi a fenntartható fejlesztési célok keretrendszerének, és az erőteljes nemi dimenzió e keret alapvető elemét képezi, amelynek célja a méltányosabb és több előnnyel járó eredményesség mindenki számára való biztosítása; mivel a kereskedelempolitika bővítheti a nők vállalkozói készségeinek erősítésére, a tanulószereződéses gyakorlati képzéshez és a munkához, valamint a foglalkoztatáshoz való hozzájárásra irányuló lehetőségeket is;
- E. mivel a nemzetközi kereskedelem és a nemek közötti esélyegyenlőség közötti kapcsolat összetettsége szükségessé teszi a folyamatokat vezérlő erők mélyreható ismeretét, belevonva a hatékony kereskedelempolitika kidolgozásához szükséges gazdasági és társadalmi dinamika azonosítását, elemzését és ellenőrzését, a nők társadalmi szerepvállalásának növelését és a nemek közötti egyenlőséget előmozdító gazdasági fejlődés mellett; mivel a kereskedelempolitikának ezért figyelembe kell vennie azokat a hatásokat, amelyeket a nemek közötti egyenlőségre közvetlenül és közvetve gyakorol, valamint a speciális helyi összefüggéseket annak érdekében, hogy el lehessen kerülni a nemek között meglévő szakadék és sztereotípa reprodukálását vagy súlyosbodását, illetve a nemek közötti egyenlőség megerősítése céljával; mivel a kereskedelempolitika sikerét annak alapján is meg kell ítélni, hogy az a nőkre és férfiakra azonos mértékben

kedvező hatással van-e;

- F. mivel a gazdasági fejlődés és a nemek közötti egyenlőség gyakran egymást erősítik; mivel széles körű az egyetértés abban, hogy azok a társadalmak, ahol kisebb a nemek közötti egyenlőtlenség, jellemzően gyorsabban növekednek;
- G. mivel a kereskedelem liberalizációjának egyénekre gyakorolt hatásai azok földrajzi elhelyezkedésétől és gazdasági tevékenységük ágazatától is függ; mivel komoly különbség mutatkozik az országok között és az országokon belül is a termelési struktúrák, a női munkaerő részvételi aránya és a jóléti rendszerek tekintetében; mivel az olyan ágazatokban, mint ruha- és textilipar, telekommunikáció, turizmus, gondozás és mezőgazdaság, a munkavállalók többsége nő, ahol a nők foglalkoztatása a férfiakéhoz képest jellemzően az alacsonyabb bérezésű és státusú formális vagy informális foglalkoztatási formákban folyik; mivel ez a munkahelyel való visszaélésekhez és diszkriminációhoz, foglalkozás- és tevékenység típus szerinti nemi szegregációhoz, a bérek és munkakörülmények tekintetében pedig a nemek közötti szakadék kialakulásához, valamint a termelési erőforrásokhoz, az infrastruktúrához és a szolgáltatásokhoz való hozzáférés nemi alapon történő korlátozásához vezethet; mivel a szabadkereskedelmi megállapodások a foglalkoztatásban eltolódásokhoz és különösen az exportorientált ágazatokban az állások elvesztéséhez vezethetnek, amelyekben a munkaerő nagy részét gyakran nők képezik; mivel ezért az ország- és ágazatspecifikus, nemek szerint lebontott értékelések fontos hozzáadott értéket nyújtanak a kereskedelmi megállapodások megszerkesztése során;
- H. mivel az EU-ban 2011-ben az exporttól függő munkahelyek esetében minden kilencedik (11%) munkavállaló volt nő;
- I. mivel a Bizottság egy 2017-es tanulmánya szerint az EU-ban közel 12 millió nőnek a munkahelye függ az áruk és szolgáltatásoknak a világ más tájaira történő exportjától¹;
- J. mivel tényeken alapuló tanulmányok alapján az UNCTAD továbbra is hangsúlyozza azokat a korlátokat, amelyekkel a nők szembesülnek a kereskedelem által kínált lehetőségek kihasználása során olyan tényezők következtében, mint a jobb munkahelyek betöltéséhez szükséges szakmai képzés hiánya, a közszolgáltatások hiánya a háztartásbeli feladatok csökkentése érdekében, és korlátozott hozzáférés az erőforrásokhoz, valamint korlátozott rendelkezés ezek felett, ideértve a hitelt és a földet, az információt, valamint a hálózatokat; mivel ennek alapján az UNCTAD azt javasolja, hogy az értékelések vegyék számba a kereskedelem politikák nemek közötti egyenlőségre és a nők szerepvállalására gyakorolt lehetséges hatásait a foglalkoztatottság, kisvállalkozások, árak, mezőgazdasági termelékenység, önellátó mezőgazdaság és migráció terén²;
- K. mivel az EU jelenlegi kereskedelem politikája és a „mindenki számára előnyös

¹ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2017/june/tradoc_155632.pdf.

² „Implementing gender-aware ex ante evaluations to maximize the benefits of trade reforms for women” (A nemek közötti egyenlőség szempontjait szem előtt tartó előzetes elemzések végrehajtása a kereskedelmi reformok előnyeinek maximalizálása érdekében a nők számára): http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/presspb2016d7_en.pdf

kereskedelem” elnevezésű stratégiája három alapelve épül: hatékonyság, átláthatóság és értékek, ám nem veszi figyelembe a nemek közötti egyenlőség dimenzióját; mivel a Bizottság a kereskedelemösztönző támogatás stratégiájának felülvizsgálatában megújította és kibővítette a nemek közötti esélyegyenlőség, valamint a nők szerepvállalása tekintetében tett kötelezettségvállalását, kijelentve, hogy a nemek közötti egyenlőség nemcsak alapvető emberi jog, hanem alapvető fontosságú a gazdasági fejlődés szempontjából, a lehető legjobban kihasználva a rendelkezésre álló uniós szakpolitikai eszközök széles skáláját az azok által a növekedésre és a szegénység visszaszorítására kifejtett átfogó hatás növelése érdekében; mivel a CEDAW-ban foglalt rendelkezésekből következően az EU-nak biztosítania kell a nők és a férfiak közötti egyenlőség megvalósításának alapjait azáltal, hogy a nők számára egyenlő hozzáférést és egyenlő lehetőségeket biztosít a politikai, gazdasági és közélet, valamint az oktatás, az egészségügyi ellátások és a foglalkoztatás terén;

- L. mivel a kereskedelem és a kereskedelmi megállapodások a nőket mint lehetséges vállalkozókat, fogyasztókat, munkavállalókat és be nem jelentett munkavállalókat érintik; mivel rendkívül fontos a kereskedelempolitika nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos hatásainak felismerése és jobb megértése a megfelelő politikai válaszadás érdekében; mivel e cél eléréséhez megfelelő módszert kell kidolgozni annak biztosítása érdekében, hogy az uniós kereskedelempolitikának és megállapodásoknak a nemek közötti egyenlőségre és a nők jogaira kifejtett esetleges hatását mindig meg lehessen ítélni; mivel a Bizottságnak ágazatok szerinti – mint például többek között az üzlet, a tudomány és a technológia területén – kvantitatív, nemek szerint lebontott kutatást kellene végeznie; mivel eddig az EU úgy kötötte meg a kereskedelmi megállapodásokat, hogy nem készített hatásvizsgálatokat azoknak a nőkre és a nemek közötti egyenlőségre gyakorolt hatásairól; mivel a Bizottság bejelentette, hogy az EU és Chile közötti korszerűsített társulási megállapodás az EU tekintetében elsőként tartalmaz majd egy, a kereskedelemről és a nemek közötti esélyegyenlőségről szóló fejezetet;
- M. mivel a nemek közötti egyenlőség kérdéseit és a nők jogait nem veszik kellő mértékben figyelembe a kereskedelmi megállapodások fenntarthatósági hatásvizsgálatai;
- N. mivel a kereskedelempolitikák nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos vonatkozásainak előzetes felmérése hozzájárulhat a nők szerepvállalásának és jóllétének fokozásához, és egyidejűleg segítheti a meglévő egyenlőtlenségek csökkentését, illetve segíthet elkerülni a nemek közötti egyenlőtlenségek fokozódását;
- O. mivel az EU jelenlegi többoldalú és kétoldalú kereskedelmi megállapodásainak felülvizsgálata kimutatja, hogy a nem európai kereskedelmi partnerekkel kötött megállapodásoknak 20%-a hivatkozik a nők jogaira, és e megállapodásoknak 40%-a tartalmaz a nemek közötti egyenlőség előmozdítására irányuló hivatkozásokat; mivel a nők szerepvállalásának előmozdítására vonatkozó hivatkozások ezekben a megállapodásokban többnyire önkéntesek, és, ha viszont kötelező érvényűek, azok a gyakorlatban nem végrehajthatók; mivel a Bizottságnak egy közelmúltban készült tanulmánya szerint az álláslehetőségekhez való hozzáférés terén továbbra is különbség van a férfiak és a nők között; mivel a tanulmány azt mutatja, hogy a nők szerepvállalásának fokozásával 2025-re 28 milliárd dollárral lehetne növelni a világ GDP-jét, és hogy ez nemcsak gazdasági, de társadalmi szempontokból, valamint a

szegénység felszámolása érdekében is elengedhetelen, tekintve a nők közösségekben betöltött szerepét;

- P. mivel a mikro-, kis- és középvállalkozások (mkkv-k) mind a fejlődő, mind a fejlett országokban a magánszektor legnagyobb részét képviselik és a foglalkoztatás túlnyomó többségét biztosítják; mivel a Nemzetközi Kereskedelmi Központ (ITC) szerint az mkkv-k együttesen világszerte az összes vállalkozás 95%-át képviselik, és a világ GDP-jének mintegy 50%-át, illetve az összes foglalkoztatottság több mint 70%-át biztosítják; mivel az összes mkkv 40%-ának nők a tulajdonosai, míg az exportcégeknek mindössze 15%-át vezetik nők; mivel az OECD számadatai azt mutatják, hogy a női vállalkozók gyakran még mindig 30–40%-kal kevesebbet keresnek, mint férfi társaik¹;
- Q. mivel a kereskedelmi megállapodásokat, például a transzatlanti kereskedelmi és beruházási partnerséget (TTIP), az átfogó gazdasági és kereskedelmi megállapodást (CETA) és a szolgáltatás-kereskedelmi megállapodást (TiSA) érintő, és az egész Európára kiterjedő nyilvános vita és visszajelzés felhívta a figyelmet arra, hogy olyan átlátható és inkluzív tárgyalásokra van szükség, amelyek figyelembe veszik az európai polgárok számos országban kifejezett erőteljes aggodalmát; mivel az Európai Unió egyetlen normája sem csökkenhet az EU kereskedelem-politikája keretében, a közszolgáltatásokat pedig mindig ki kell hagyni a tárgyalásokból; mivel minden vitarendezési mechanizmust úgy kell kialakítani, hogy garantálja az egyes kormányok képességét arra, hogy közérdekből szabályozásokat hozzanak és közpolitikai célokat szolgáljanak; mivel eredményeket kell várni más kritikus fontosságú területeken, például a vállalatoknak az emberi jogokkal kapcsolatosan fennálló vállalati társadalmi felelősségvállalási kötelezettségeinek megerősítése terén; mivel az emberi jogi visszaélésekkel kapcsolatos vállalati felelősség összetett, átfogó megközelítésére van szükség a globális értékláncok tekintetében;
- R. mivel az üzleti vállalkozások emberi jogi felelősségére vonatkozó ENSZ-irányelvek valamennyi államra és valamennyi vállalatra nézve kötelezőek, függetlenül méretüktől, az ágazattól, elhelyezkedésüktől, tulajdonosuktól vagy szerkezetüktől;
- S. mivel az Európai Unió kül- és biztonságpolitikájára vonatkozó, a Tanács által 2016-ban elfogadott globális stratégia megerősíti, hogy az emberi jogokat minden szakpolitikai ágazatban és intézményben, többek között a nemzetközi kereskedelem és a kereskedelem-politika területén is rendszerszerűen érvényre kell juttatni;
- T. mivel az általános preferenciarendszer (GSP) célja többek között az, hogy hozzájáruljon a szegénység visszaszorításához és előmozdítsa a fenntartható fejlődést és a jó kormányzást; mivel a GSP+ tartalmaz egy olyan feltételrendszert, amely 27, az emberi jogokról és a munkavállalói jogokról, a környezetvédelemről és a jó kormányzatról szóló nemzetközi egyezmény ratifikálásának és végrehajtásának biztosítására irányul; mivel elengedhetetlen, hogy rendszeresen ellenőrizzék a nemek közötti egyenlőséget, és arra különös figyelmet fordítsanak, továbbá szükség esetén intézkedéseket hozzanak;

¹ „Enhancing Women’s Economic Empowerment through Entrepreneurship and Business Leadership in OECD Countries” (A nők gazdasági szerepvállalásának fokozása vállalkozói tevékenységben és üzleti vezetésben keresztül az OECD-országokban) (2014)
http://www.oecd.org/gender/Enhancing%20Women%20Economic%20Empowerment_Fin_1_Oct_2014.pdf

mivel a CEDAW az egyik vonatkozó egyezmény a GSP + rendszer keretében;

- U. mivel az általában vett „déli országokban” a mezőgazdasági munkák több mint 40%-át nők végzik;
- V mivel a világerkedelem bővülése és a fejlődő országok globális értékláncokba való integrációja azzal a kockázattal járhat, hogy nemek közötti különbségek alakulnak ki, amikor ezeket az értékláncokat arra használják, hogy több gazdaságilag versenyképes terméket állítsanak elő; mivel ez számos női dolgozó számára lehetővé tette, hogy átkerüljön az informális gazdaságból a formális szektorba; mivel a származási szabályok egyre fontosabbak a globális értékláncokkal összefüggésben, amelyekben az előállítás több országban történik; mivel az egyértelműbb és jobban meghatározott származási szabályok a teljes körű átláthatóság és elszámoltathatóság megteremtésének keretét jelenthetik az ellátási láncok mentén, és ez pozitív hatással lehet a nőkre, különösen a ruházati ágazatban dolgozókra;
- W. mivel a fejlődő országokban a nők kereskedelemmel kapcsolatos foglalkoztatásának új lehetőségei jelentősen hozzájárulnak a háztartások jövedelméhez és a szegénység visszaszorításához;
- X. mivel a ruházati ágazat többnyire nőket alkalmaz; mivel fontos felidézni, hogy 2012 szeptemberében 289 ember vesztette életét egy tüzesetben a pakisztáni Karacsiban, ugyanebben az évben 117 ember halálát okozta, több mint 200 ember pedig megsérült a bangladesi Tazrin Fashions gyárban kiütött tűz következtében, a 2013-as Rana Plaza-i gyáromlás pedig 1129 halálos áldozatot követelt, és mintegy 2 500 embert sebesített meg, szintén Bangladesben; mivel az esetek mindegyike ruhagyárat érintett;
- Y. mivel az exportfeldolgozó övezetekben foglalkoztatottak többsége nő; mivel az exportfeldolgozó övezetek egyes országokban mentesülnek a helyi munkaügyi jogszabályok alól, tiltják vagy korlátozzák a szakszervezeti tevékenységet, és nem biztosítanak jogorvoslatot a munkavállalók számára, ami egyértelműen sérti a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) normáit;
- Z. mivel a közszférának, a magánszektornak, a civil társadalomnak (különösen a nőjogi szervezeteknek), a szociális partnereknek és a szakszervezeteknek megvan a tudásuk és a lehetőségük, hogy döntő szerepet játsszanak a kereskedelempolitikák alakításában és ellenőrzésében, és olyan adatok gyűjtésében, amelyek segítségével jobban megérthető a kereskedelem liberalizációja tekintetében a nőket érintő kérdések, a nők jogainak és gazdasági szerepvállalásuknak a megerősítése, valamint vállalkozói készségeiknek előmozdítása érdekében;
- AA. mivel az olyan rendezvényeknek köszönhetően, mint az Európai Bizottság által a nőkről és a kereskedelemről 2017. június 20-án szervezett Nemzetközi fórum, sok gazdasági szereplő és civil társadalmi képviselő tud eszmecserét folytatni és kezdeményezéseket indítani arról, hogy a kereskedelem milyen hatást gyakorol a férfiak és a nők közötti egyenlőségre;
- AB. mivel a többoldalú platformok és a kormányközi fórumok, például az ENSZ fenntartható fejlesztési céljai és a Women20 (W20) elengedhetetlenek a nemekkel kapcsolatos vita elősegítéséhez és a szakértők közötti cselekvés előmozdításához,

valamint ahhoz, hogy jó alapot biztosítsanak konszenzus kialakításához;

- AC. mivel a közszolgáltatásokat, a jelenlegi és jövőbeli általános érdekű szolgáltatásokat, valamint az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokat ki kell hagyni a tárgyalásokból és az Európai Unió által megtárgyalt valamennyi kereskedelmi megállapodás alkalmazási köréből (többek között, de nem kizárólag a vízellátás, a szennyvízkezelés, az egészségügy, a gondozás, a szociális szolgáltatások, a társadalombiztosítási rendszerek, az oktatás, a hulladékkezelés és a tömegközlekedés tekintetében); mivel a Bizottság kötelezettséget vállalt annak biztosítására, hogy ezek a szolgáltatások tagállami hatáskörben maradnak, továbbá a kormányoktól nem lehet megkövetelni, hogy e szolgáltatások bármelyikét privatizálják, illetve nem lehet őket megakadályozni abban, hogy a köz érdekét szolgálva bármikor szolgáltatásokat határozzanak meg, szabályozzanak, nyújtsanak vagy támogassanak;
- AD. mivel a szolgáltatások kereskedelme és a közbeszerzések aránytalan hatással vannak a nőkre, és mivel a közbeszerzés továbbra is a kormányok rendelkezésére álló eszköz, amellyel pozitívan befolyásolhatják a hátrányos csoportokat, különösen a nőket; mivel az egészségügyi és gondozási szolgáltatások privatizációja azzal a kockázattal jár, hogy növekszik az egyenlőtlenség, és sok nő munkakörülményeire negatív hatással lehet; mivel a nőket átlagon felüli számban foglalkoztatják a közszolgáltatásban vagy a közszolgáltatási ágazatban, e szolgáltatások igénybe vevőiként a férfiakhoz képest nagyobb mértékben függenek a kiváló minőségű, megfizethető, hozzáférhető és keresletvezérelt közszolgáltatásoktól, különösen a szociális szolgáltatások, például a gyermekgondozás és az eltartottakat érintő gondoskodás tekintetében; mivel az államháztartásokban és a közszolgáltatások terén bekövetkező megszorítások, valamint az árak emelkedése jellemzően ezt a gondozási terhet szinte kizárólag a nőkre terheli, ami következképpen akadályozza a nemek közötti egyenlőséget;
- AE. mivel a szellemi tulajdonhoz fűződő jogok rendszere hozzájárul az EU tudásalapú gazdaságához; mivel a generikus gyógyszerek gyártását tiltó szabadalmakra vonatkozó szellemi tulajdonhoz fűződő jogokkal kapcsolatos rendelkezéseknek jelentős hatásuk lehet a nők sajátos egészségügyi szükségleteire; mivel a nők a férfiakhoz képest nagyobb mértékben támaszkodnak a megfizethető egészségügyi ellátáshoz és gyógyszerekhez való hozzáférésre és ezek elérhetőségére, különös figyelemmel a nők szexuális és reprodukzív egészségére és jogaira; mivel a nem uniós országok gyógyszerekhez való hozzáférését nem szabad a szellemi tulajdonhoz fűződő jogok védelme alapján veszélyeztetni;
- AF. mivel a kereskedelemre és kereskedelmi megállapodásokra vonatkozó döntéseknek csak kis hányadát hozzák tárgyaló csoportként nők, a parlamentek és a kormányok még mindig nagyon távol vannak attól, hogy megvalósítsák a nemek egyensúlyát; mivel ezekben az intézményekben a nemek egyensúlya nemcsak a nemek közötti egyenlőség kérdéseinek jobb integrálását eredményezné, hanem a döntéshozatal demokratikus legitimitásának erősítését is;
- AG. mivel az Európai Bizottságon és az EKSZ-en belül nem bocsátanak rendelkezésre elegendő emberi erőforrást annak biztosítására, hogy a nemi dimenzió érvényesüljön az EU kereskedelempolitikáiban, és különösen a kereskedelmi tárgyalások teljes folyamata során;

- AH. mivel a Bizottságnak a viszonylag új kereskedelempolitikai területek, például az e-kereskedelem jogi keretének kidolgozása során már a kezdetektől figyelembe kell vennie annak nemi szerepekre, a munka és a családi élet összeegyeztetésére, valamint a nem fizetett munka mennyiségére gyakorolt hatását;
- AI. mivel a konfliktusövezetből származó ásványok kereskedelme bizonyítottan közvetlen kapcsolatban áll a kiterjedt emberi jogi jogsértésekkel, beleértve a nők és lányok ellen elkövetett nemi erőszakot és szexuális erőszakot, a gyermek- és rabszolgamunkát, valamint a tömeges elvándorlást;

I. A nemek közötti egyenlőség megerősítése a kereskedelemben: általános megjegyzések és célkitűzések

1. hangsúlyozza, hogy az EU-nak értékalapú kereskedelempolitikát kell folytatnia, amely magában foglalja a munkaügyi és környezeti jogok védelmének magas szintű biztosítását, valamint az alapvető szabadságok és az emberi jogok, többek között a nemek közötti egyenlőség tiszteletben tartását; emlékeztet, hogy minden uniós kereskedelmi megállapodásba bele kell foglalni egy, a kereskedelemről és a fenntartható fejlődésről szóló ambiciózus és érvényesíthető fejezetet; hangsúlyozza, hogy az uniós megállapodásokban foglalt kereskedelmi kötelezettségvállalások sohasem írhatják felül az emberi jogokat, a nők jogait vagy a környezetvédelmet, és figyelembe kell venniük a helyi, társadalmi és gazdasági környezetet;
2. emlékeztet, hogy a nemek közötti egyenlőségnek az EUMSZ 8. cikkének megfelelően az EU valamennyi szakpolitikájában egyértelműen érvényesülnie kell; megjegyzi, hogy ez a cikk rögzíti, hogy „az Unió tevékenységeinek folytatása során törekszik az egyenlőtlenségek kiküszöbölésére, valamint a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdítására”; kéri a Bizottságot az olyan különböző politikák közötti összhang növelésére, mint a kereskedelmi, fejlesztési, mezőgazdasági, foglalkoztatási, migrációs és nemek egyenlőségére vonatkozó politikák;
3. hangsúlyozza, hogy a tisztességes és inkluzív kereskedelmi politikák olyan egyértelmű keretet követelnek meg, amelyek hozzájárulnak a női szerepvállalás előmozdításának, valamint a nők élet- és munkakörülményeinek javításához, a nemek közötti egyenlőség megerősítéséhez, a környezet védelméhez, továbbá a társadalmi igazságosság, a nemzetközi szolidaritás és a nemzetközi gazdasági fejlődés javításához;
4. hangsúlyozza, hogy a kereskedelempolitika átfogó céljának a kölcsönösen előnyös gazdasági növekedésnek kell lennie; emlékeztet arra, hogy miközben a kereskedelempolitika képes arra, hogy az Európai Unió által a többoldalú kapcsolatok terén szorgalmazottaktól eltérő értékeket támogasson, korlátozott a globális problémák kereskedelempolitikán vagy kereskedelmi megállapodások útján történő megoldásának lehetősége;
5. kitarthat emellett, hogy a kereskedelmi megállapodások új generációjának lehetővé kell tennie a többek között a férfiak és nők közötti egyenlőségre vonatkozó nemzetközi előírások és jogi eszközök előmozdítását, mint amilyen a CEDAW, a Pekingi Cselekvési Platform, az ILO fő egyezményei és a fenntartható fejlesztési célok;
6. hangsúlyozza, hogy az uniós megállapodásokban foglalt kereskedelmi

kötelezettségvállalások sohasem írhatják felül az emberi jogokat; üdvözlí az üzleti és emberi jogokra vonatkozó irányadó ENSZ-alapelveket, és felszólítja a tagállamokat, hogy az irányadó ENSZ-alapelvekkel összhangban fogadjanak el és dolgozzanak ki nemzeti cselekvési terveket, figyelembe véve a nők jogait és a nemi alapú erőszak elleni küzdelem szükségességét; felkéri a Bizottságot, hogy használja a kereskedelmi tárgyalásokat arra, hogy az uniós kereskedelmi partnereket saját nemzeti cselekvési tervek elfogadására bátorítja; támogatja az arra irányuló folyamatban levő tárgyalásokat, hogy az emberi jogok tekintetében a transznacionális vállalatokra és más üzleti vállalkozásokra irányuló kötelező érvényű ENSZ-eszközt hozzanak létre; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az EU aktívan részt vegyen e kormányközi folyamatban, és felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy ösztönözzék a kereskedelmi partnereket e tárgyalásokban való konstruktív részvételre;

7. felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának 16. és 17. cikkét az EU kereskedelmi partnerei maradéktalanul tartsák tiszteletben, a nemi hovatartozáshoz köthető, a szociális és gazdasági jogokat érintő egyenlőtlenségek kiküszöbölése érdekében;
8. emlékeztet rá, hogy csak a tagállamoknak van hatáskörük arra, hogy szabályozzák és visszafordítsák a liberalizációt az általános érdekű szolgáltatásokban, és ezért felszólítja őket, hogy védjék meg az olyan alapvető célokat, mint a nemek közötti egyenlőség, az emberi jogok és az alapvető szabadságok, a közegészségügy, valamint a szociális és környezetvédelmi normák;
9. hangsúlyozza, hogy a kormányoknak fenn kell tartaniuk azt a képességüket, hogy forrásokat biztosítsanak a nők jogainak és a nemek közötti egyenlőségnek az elérésére, társadalmaink inkluzív és fenntartható jövőjének biztosítása érdekében; hangsúlyozza, hogy a 17.15. számú fenntartható fejlesztési célban foglaltaknak megfelelően rendkívül fontos annak tiszteletben tartása, hogy a partnerország demokratikus politikai mozgástérrel rendelkezzen a saját nemzeti háttérének megfelelő szabályozáshoz és döntéshozatalhoz, a lakosság igényeire való reagáláshoz és emberi jogi kötelezettségei és más nemzetközi kötelezettségvállalásai teljesítéséhez, beleértve a nemek közötti egyenlőségre vonatkozóakat is;
10. emlékeztet rá, hogy felszólította a Bizottságot, hogy vessen véget a beruházó és az állam közötti vitarendezési rendszernek, és hangsúlyozza, hogy minden vitarendezési mechanizmust úgy kell kialakítani, hogy az garantálja az egyes kormányok képességét arra, hogy közérdekből szabályozásokat hozzanak és közpolitikai célokat szolgáljanak, beleértve a nemek közötti egyenlőség, továbbá az erősebb munkavállalói, környezeti és fogyasztói jogok előmozdítását szolgáló intézkedéseket;
11. megjegyzi, hogy a szellemi tulajdonhoz fűződő jogokkal kapcsolatos rendelkezések a kereskedelemben gyakran hatással vannak a közegészségre és a nők sajátos egészségügyi szükségleteire; kéri a Bizottságot és a Tanácsot annak biztosítására, hogy a szellemi tulajdonhoz fűződő jogokkal kapcsolatos rendelkezések a kereskedelmi megállapodásokban kellő módon vegyék figyelembe a nők jogait, különösen a megállapodásoknak a nők egészségére gyakorolt hatásait, beleértve a megfizethető egészségüghöz és gyógyszerekhez való hozzáférést; felkéri a Bizottságot és a Tanácsot, hogy támogassák a földrajzi jelzéseknek mint a vidéken élő nők

szerepvállalása szempontjából különösen fontos eszköznek a védelmét; továbbá kéri a Bizottságot, a Tanácsot és a tagállamokat, hogy gondolják át a védelem nem mezőgazdasági termékekre történő kiterjesztését, szem előtt tartva, hogy az EU már jóváhagyta a földrajzi jelzéssel ellátott nem mezőgazdasági termékek szabadkereskedelmi megállapodásokban való védelmét;

12. emlékeztet arra, hogy a fenntartható fejlesztési célokhoz szükség van nemek szerint lebontott adatokra annak lehetővé tétele érdekében, hogy nyomon lehessen követni valamennyi cél elérése felé tett előrelépést, beleértve a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó ötös számú fenntartható fejlesztési célt; hangsúlyozza, hogy nem áll adat rendelkezésre arról, hogy milyen hatást gyakorol a kereskedelem a férfiak és a nők közötti egyenlőségre, és felszólít, hogy gyűjtsenek a kereskedelem hatására vonatkozóan kellő mennyiségű és nemek szerint lebontott megfelelő adatokat; hangsúlyozza, hogy az ilyen adatok lehetővé tennék regionális, nemzeti és ágazati szinten egyértelmű és mérhető mutatókkal rendelkező módszertan kidolgozását, az elemzés javítását, valamint az elérendő célok és a meghozandó intézkedések meghatározását annak biztosítása érdekében, hogy a nők és a férfiak ugyanúgy profitálhassanak a kereskedelem előnyeiből; hangsúlyozza, hogy kiemelt figyelmet kell fordítani a munkaügyi fejlemények nemek szerint lebontott, mennyiségi és minőségi elemzésére, az eszközök tulajdonjogára és a pénzügyi kirekesztés felszámolására a kereskedelem által érintett ágazatokban; bátorítja a Bizottságot, hogy működjön együtt az európai és nemzetközi szervezetekkel, például a Világbankkal, az ENSZ-szel, az OECD-vel és a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézetével (EIGE), valamint a nemzeti statisztikai hivatalokkal a szóban forgó adatok jobb gyűjtése és rendelkezésre állásának javítása érdekében; felszólítja az EU-t és tagállamait, hogy az előzetes és utólagos hatásvizsgálatokba foglalják bele az EU kereskedelempolitikájának és megállapodásainak országspecifikus és ágazatspecifikus, nemi szempontú hatásait; hangsúlyozza, hogy a nemek közötti egyenlőség szempontjából elkészített elemzést figyelembe kell venni a kereskedelmi tárgyalások során – mérlegelve a tárgyalási szakasztól a végrehajtásig tartó teljes folyamat során mind a pozitív, mind a negatív hatást –, és azt a lehetséges negatív hatások megelőzésére vagy kompenzálására irányuló intézkedéseknek kell kísérniük;

II. A nemek közötti egyenlőség megerősítése a kereskedelemben: ágazatspecifikus megfontolások és célok

13. hangsúlyozza, hogy az általános érdekű szolgáltatásokat és az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokat – többek között, de nem kizárólag a vízellátást, a szociális szolgáltatásokat, a társadalombiztosítási rendszereket, az oktatást, a hulladékkezelést, a tömegközlekedést és az egészségügyet – ki kell hagyni a kereskedelmi tárgyalások alkalmazási köréből, és azoknak a tagállami kormányok hatáskörébe kell tartozniuk; sürgeti az Uniót annak biztosítására, hogy a kereskedelmi és beruházási megállapodások ne vezessenek a közszolgáltatások privatizációjához, ami hatással lehet a nőkre mint szolgáltatókra, illetve mint a szolgáltatások igénybe vevőire és növelheti a nemek közötti egyenlőtlenséget; hangsúlyozza, hogy a szociális jellegű szolgáltatások állami kézben maradása különösen fontos a nemek közötti egyenlőség szempontjából, hiszen a hasonló szolgáltatásokhoz való hozzáférést és e szolgáltatások felhasználói díját érintő

változtatások, illetve azok minősége egyenlőtlenséghez vezet a nem fizetett gondozási munka nemek szerinti elosztásában; felhívja a figyelmet arra, hogy csorbíthatatlanul fenn kell tartani a kormányok, a nemzeti és helyi hatóságok jogát és képességét arra, hogy intézkedéseket vezessenek be, szabályozzanak, fogadjanak el, tartsanak fenn vagy vonjanak vissza az általános érdekű szolgáltatásokhoz és az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokhoz való egyetemes hozzáféréssel kapcsolatos megbízásokra, azok megszervezésére, finanszírozására és nyújtására vonatkozóan;

14. hangsúlyozza, hogy a kereskedelempolitikák hatással lehetnek az alapvető egészségügyi közszolgáltatásokhoz való hozzáférésre, és ezért befolyásolhatják a szexuális és reprodukív egészségre és jogokra vonatkozó célok, politikák, programok és szolgáltatások előmozdítását, és a hozzáférést ezekhez; hangsúlyozza ezért, hogy az alapvető egészségügyi ellátást – különösen a szexuális és reprodukív egészséget és jogokat érintő szolgáltatásokhoz való hozzáférést – ki kell hagyni a kereskedelmi tárgyalásokból, valamint megjegyzi, hogy azok a tagállamok hatáskörébe tartoznak;
15. felszólít kötelező és végrehajtható intézkedések bevezetésére a nők kizsákmányolása elleni fellépés és a nők munkakörülményeinek javítása végett az exportorientált iparágakban, különösen a ruha- és textiliparban és a mezőgazdaságban, abból a célból, hogy az aggodalomra okot adó országokban és ágazatokban javítsák a nők élet- és munkakörülményeit, és elkerüljék, hogy a kereskedelem liberalizációja hozzájáruljon a bizonytalan munkavállalói jogok és a nemek közötti bérszakadékok növekedéséhez; úgy véli, hogy az ilyen intézkedések, illetve közös meghatározások felállítása egyértelműbb és összehangoltabb fellépéseket tenne lehetővé a nemzetközi szervezetekkel, többek között az ENSZ-szel, a WTO-val, az ILO-val és az OECD-vel; nagyra értékeli a bangladesi fenntarthatósági paktumot mint jó példát és egy nyomkövetési mechanizmus létrehozása irányába tett lépést, és felszólít az abban foglaltak maradéktalan tiszteletben tartására; felhívja e tekintetben a Bizottságot, az összes nemzetközi szereplőt és az összes érintett vállalkozást, hogy vegyék tudomásul és tartsák be a ruházati és lábbeliiparon belüli felelős ellátási lánc tekintetében követendő, kellő gondosságra vonatkozó új OECD-iránymutatásokat;
16. felszólít, hogy fordítsanak nagyobb figyelmet az informális ágazatban dolgozó nőkre, és ismerjék el annak szükségességét, hogy meg kell erősíteni a tisztességes munkanormákat az ágazatban dolgozó nők számára;
17. hangsúlyozza, hogy a nők és lányok jellemzően azok, akik a legtöbbet szenvednek, mivel a munkaerő-kereskedelem erőteljesen kapcsolódik a szexuális célú emberkereskedelemhez;
18. kiemeli, hogy a mezőgazdasági termékek exportjának növekedése általában kedvezőtlenebb hatással van a nőkre, mint a férfiakra, mivel az új tendenciák azt mutatják, hogy a kisgazdálkodók, akik többsége nő, az örökösödési jog miatt, a hitelhez, információhoz, földhöz és hálózatokhoz való hozzáférés hiánya, valamint amiatt, hogy nincs lehetőségük megfelelni az új szabályoknak és előírásoknak, gyakran nem képesek a tengerentúli piacokon versenyezni; megjegyzi, hogy különös erőfeszítéseket kell tenni a kereskedelem nőkre kifejtett pozitív hatásának javítására a mezőgazdasági ágazatban, ahol a nők különösen sérülékenyek, de egyértelmű lehetőségük van szerepvállalásuk fokozására; hangsúlyozza, hogy a nők tulajdonában álló vállalkozások profitálnának a

nemi sztereotípiák eltörléséből, a piacra jutás javításából, a finanszírozáshoz, a piaci információkhoz és a hálózatokhoz való hozzáférés elősegítéséből, valamint a képességépítés és oktatás javításából; megjegyzi, hogy a kereskedelem liberalizáció negatívan érintheti a nőket olyan ágazatokban, mint például a mezőgazdaság és az élelmiszerfeldolgozás; hangsúlyozza, hogy bár a világ élelmiszer-előállításában többségben vannak a nők (a teljes munkaerő 50–80%), a földtulajdon 20%-ánál kevesebbet birtokolnak, ezért a földtulajdon iránti növekvő kereskedelmi kereslet is kihívások elé állítja a szegényebb nőket abban, hogy biztonságos és méltányos hozzáférést szerezzenek a földhöz vagy megtarthassák azt; emlékeztet rá, hogy el kell kerülni, hogy a kereskedelmi megállapodások szellemi tulajdonra vonatkozó jogi záradékai például a vetőmagok privatizációjára vonatkozóan potenciálisan negatív hatással legyenek az élelmiszer-önrendelkezésre;

19. hangsúlyozza, hogy az önellátó mezőgazdaságban dolgozó nők további akadályokkal szembesülnek abban, hogy fenn tudják tartani az élelmiszer-önrendelkezést az új növényfajtáknak az új növényfajták oltalmára létesült nemzetközi egyezmény (UPOV-egyezmény) által a kereskedelmi megállapodásokban megvalósuló szigorú oltalma miatt;
20. kiemeli, hogy az uniós mezőgazdasági import alááshatja a hagyományos kisméretű gazdaságokat, és ily módon veszélyeztetheti a nők megélhetését.
21. emlékeztet arra, hogy az mkkv-k fontos részét képezik az Európai Unió gazdasági szerkezetének; felhívja a Bizottságot, hogy továbbra is nyújtson segítséget az mkkv-knek, különös hangsúlyt fektetve a nők által irányított mkkv-kre, és különleges intézkedéseket hozva számukra; felszólítja az EU-t és tagállamait, hogy fordítsanak különös figyelmet a nők által irányított mkkv-k különleges helyzetére, amikor exporttal kapcsolatos ügyfélszolgálatokat állítanak fel, használják ki a szabadkereskedelmi megállapodások nyújtotta lehetőségeket és erősítsék meg azokat a szolgáltatásokat, technológiákat és infrastruktúrákat (például az internet-hozzáférést), amelyek különösen fontos szerepet játszanak a nők gazdasági szerepvállalása és a nők által irányított mkkv-k szempontjából; kéri, a Bizottságot, hogy segítsen partnerséget kialakítani az uniós női vállalkozók és fejlődő országbeli társaik között;

III. A nemek közötti egyenlőség megerősítése a kereskedelemben: uniós szinten szükséges fellépések

22. úgy véli, hogy az uniós kereskedelempolitika egyes elemei, például a kereskedelemről és a fenntartható fejlődésről szóló fejezetek vagy a GSP+ rendszer és nyomon követése, hozzá tudnak járulni az emberi jogok, köztük a férfiak és a nők közötti egyenlőség, a munkavállalói jogok előmozdításához és tiszteletben tartásához és a környezet védelméhez; úgy véli, hogy kötelező erejű és érvényesíthető rendelkezésekre van szükség az uniós kereskedelempolitikában az emberi jogok – többek között a nemek közötti egyenlőség, a környezetvédelem és a munkaügyi védelem – tiszteletben tartásának, valamint annak biztosítása érdekében, hogy az uniós kereskedelempolitika összhangban álljon a fenntartható fejlődés, a szegénység visszaszorítása és a nemek közötti egyenlőség területén kitűzött átfogó uniós célokkal;
23. felszólítja az EU-t és tagállamait annak biztosítására, hogy a fenntartható fejlesztési célok – és különösen a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó 5. számú cél –, és a

2016–2019-es időszakot lefedő, a nemek közötti egyenlőség biztosítására irányuló stratégiai szerepvállalás teljes mértékben helyet kapjanak az EU kereskedelempolitikáiban;

24. sajnálatát fejezi ki, amiért „A mindenki számára előnyös kereskedelem” elnevezésű uniós kereskedelmi stratégia nem foglalkozik a férfiak és a nők közötti egyenlőséggel; üdvözli a tényt, hogy „A mindenki számára előnyös kereskedelem” elnevezésű stratégia végrehajtásáról szóló, 2017. szeptember 13-i jelentés foglalkozik a kereskedelemben a férfiak és a nők közötti egyenlőség kérdésével, és rámutat arra, hogy az uniós döntéshozók számára alapvető fontosságú annak jobb megértése, hogy a kereskedelmi eszközök milyen hatást gyakorolnak a nők és a férfiak közötti egyenlőségre; felszólítja a Bizottságot, hogy vegye figyelembe e dimenziót „A mindenki számára előnyös kereskedelem” stratégia felülvizsgálatakor, és biztosítsa, hogy az EU kereskedelmi és befektetési szakpolitikája vegye figyelembe és helyezzen hangsúlyt a nemi dimenzióra, mivel ezáltal maximalizálni lehetne a kereskedelmi lehetőségekből összességében és mindenki számára kinyerhető előnyöket; emlékeztet, hogy a kereskedelempolitika hozzájárulhat a nemek közötti egyenlőség előmozdításához a nemzetközi szinten, és azt eszközként kell használni a nők élet- és munkakörülményeinek a férfiakkal egyenlő feltételek melletti javítására például a nemek közötti bérszakadék csökkentésének támogatásával, a nők számára jobb minőségű munkahelyek megteremtésének ösztönzésével;
25. felhívja a Bizottságot, a Tanácsot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy a közbeszerzési rendelkezések, amikor azokat belefoglalják az EU kereskedelmi megállapodásaiba, legalább a nemi dimenzió szempontjából pozitív hatással legyenek; felszólítja a Bizottságot, hogy továbbra is nyújtson támogatást az mkkv-knek a közbeszerzésekhez való hozzáférés terén, valamint hogy dolgozzon ki a kifejezetten a nők tulajdonában lévő mkkv-kre vonatkozó egyedi intézkedéseket is; felszólít az eljárások egyszerűsítését és az ajánlattevők (beleértve a külföldi ajánlattevőket is) számára az átláthatóság fokozását szolgáló rendelkezések alkalmazására; felszólít a szociális és környezetvédelmi előírásokat betartó közbeszerzés további ösztönzésére, figyelemmel a férfiak és a nők egyenlő bánásmódjának, a férfiak és a nők egyenlő díjazásának és a nemek közötti egyenlőség előmozdításának biztosítására irányuló célkitűzésre, a „Chile Compras” fenntartható közbeszerzési szabályainak tapasztalataira építve;
26. felszólítja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy mozdítsa elő a kereskedelmi megállapodásokban az arra irányuló kötelezettségvállalást, hogy a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó hatékony törvényeket, rendeleteket és politikákat fogadjanak el és tartanak fenn, beleértve a nemek közötti egyenlőség és a nők szerepvállalásának támogatásához szükséges aktív intézkedéseket minden szinten;
27. üdvözli a Bizottság annak biztosítására irányuló kötelezettségvállalását, hogy az EU és Chile közötti jelenlegi társulási megállapodás korszerűsítésére irányuló kereskedelmi tárgyalások az EU-ban elsőként tartalmazzanak egy, a nemek közötti esélyegyenlőségről és a kereskedelemről szóló fejezetet; hangsúlyozza, hogy e fejezet tartalmáról tájékoztatást kell kapni; felhívja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy mozdítsa elő és támogassa egy, a nemek közötti esélyegyenlőségről szóló fejezet belefoglalását az EU kereskedelmi és beruházási megállapodásaiba, olyan meglévő példákra építve,

mint a Chile és Uruguay, valamint a Chile és Kanada közötti szabadkereskedelmi megállapodás, valamint hogy biztosítsa, hogy az tartalmazzon konkrét kötelezettségvállalást a nemek közötti egyenlőségnek és a nők szerepvállalásának támogatására; felszólít a nők jogaira, a nemek közötti egyenlőségre, a nemek közötti egyenlőség érvényesítésére és a nők szerepvállalására vonatkozó nemzetközi kötelezettségvállalások előmozdítására valamennyi uniós kereskedelmi megállapodásban, a Pekingi Cselekvési Platform és a fenntartható fejlesztési célok alapján; felszólít továbbá, hogy e kereskedelmi megállapodásokba foglaljanak bele olyan rendelkezéseket, amelyek biztosítják, hogy azok intézményi struktúrái garantálják az időszakos megfelelési vizsgálatokat, a lényegi vitákat, valamint a nemek közötti egyenlőséggel és kereskedelemmel kapcsolatos információk és bevált gyakorlatok megosztását, többek között nők és nemek közötti egyenlőséggel foglalkozó szakemberek bevonásával valamennyi érintett igazgatási szinten, többek között a tárgyaló csoportokban, a vegyes bizottságokban, a szakértői csoportokban, a belső tanácsadó csoportokban, a szakértői tanácsadó csoportokban és a vitarendezési testületekben;

28. felhívja a Bizottságot, a Tanácsot és a tagállamokat, hogy mozdítsák elő multilaterális szintű megállapodások megkötését a nemek közötti egyenlőség szempontjait figyelembe vevő uniós jogszabályokban, például a konfliktusövezetből származó ásványokról szóló rendeletben biztosított védelem kiterjesztése érdekében;
29. kéri a Európai Beruházási Bankot (EBB) annak biztosítására, hogy az EBB által társfinanszírozott projektekben részt vevő vállalatok számára előírás legyen az egyenlő díjazás és a bérek átláthatósága elvének, valamint a nemek közötti egyenlőség elvének betartása a 2006/54/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben¹ foglaltaknak megfelelően;
30. meggyőződése, hogy a CEDAW minden szakpolitikai területen fontos szerepet játszik, többek között a kereskedelemben is; hangsúlyozza, hogy az EU összes tagállama csatlakozott a CEDAW-hoz; felkéri ezért a Bizottságot, hogy a kereskedelmi megállapodásokba foglaljon bele egy hivatkozást a CEDAW-ra, és tegyen lépéseket, hogy az EU csatlakozhasson a CEDAW-hoz és azt ratifikálni tudja; felhívja a tagállamokat, hogy építsék bele jogrendszerükbe a nemek közötti egyenlőség elvét, töröljék el az összes megkülönböztető jogszabályt, és fogadjanak el a nők hátrányos megkülönböztetését tiltó megfelelő jogszabályokat;
31. felszólítja az EU-t annak biztosítására, hogy a kereskedelmi megállapodások tartalmazzanak az alapvető munkaügyi normákon és az ILO-egyezményeken alapuló rendelkezéseket; felhívja a Bizottságot, hogy működjön együtt a tagállamokkal ezen egyezmények ratifikálása és végrehajtása érdekében, különös tekintettel a háztartási alkalmazottak számára biztosítandó tisztességes munkáról szóló 189. számú és a családi kötelezettségekkel rendelkező munkavállalókról szóló 156. számú egyezményre, mivel ezek globális szinten foglalkoznak a munkavállalók igényeivel, továbbá biztosítsa, hogy a kereskedelmi megállapodásokba foglalják bele a szociális jogokat, a megkülönböztetésmentességet és az egyenlő bánásmódot; felhívja a Bizottságot, a

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2006. július 5-i 2006/54/EK irányelve a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és munkavégzés területén történő megvalósításáról (HL L 204., 2006.7.26., 23. o.)

Tanácsot és a tagállamokat, hogy dolgozzanak tovább az ILO-n belül ezen egyezmények végrehajtása, valamint a globális értékláncok tekintetében a tisztességes munkára vonatkozó nemzetközi normák megerősítése érdekében, különös figyelmet fordítva a nőkre; emlékeztet arra, hogy ezeknek az előírásoknak és egyezményeknek a tényleges végrehajtása pozitív hatással lehet a nők munkakörülményeire az EU-ban és az EU-n kívül; kéri a Bizottságot annak biztosítására, hogy az EU és más partnerek közötti kereskedelmi megállapodások hozzájáruljanak az olyan gyakorlatok felszámolásához, mint az alkalmazottak, különösen a nők kizsákmányolása;

32. kéri a Bizottságot annak biztosítására, hogy a szabadkereskedelmi megállapodásokban és önálló szabályozásokban elfogadott szociális és környezetvédelmi előírások – különösen a munkajogokat érintők – legyenek alkalmazandók a kereskedelmi partnerek egész területén, és különösen az exportfeldolgozó övezetekben;
33. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az Unió általános vámkedvezmény-rendszerének (GSP) és a GSP+ rendszernek a megvalósítását nyomon kövessék, különösen az alapegyezmények végrehajtása tekintetében; kiemeli, hogy a GSP+ egyezmények között szerepel a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések minden formájának kiküszöböléséről szóló 1979-es egyezmény, a foglalkoztatásból és a foglalkozásból eredő hátrányos megkülönböztetésről szóló 111. számú egyezmény, valamint a férfi és a női munkaerőnek egyenlő értékű munka esetén járó egyenlő díjazásáról szóló 100. számú egyezmény; hangsúlyozza, hogy az ilyen típusú egyezmények tiszteletben tartása és végrehajtása hozzájárul a nemek közötti egyenlőség javításához; kijelenti, hogy a GSP és a GSP+ rendszer értékes eszköz az emberi jogok tiszteletben tartásának előmozdításához; felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg annak módjait, hogyan lehetne e rendszereket javítani olyan eszközök révén, mint a nők jogi diszkriminációjának megszüntetésére vonatkozó feltétel megerősítése, valamint továbbra is kapcsolja össze a gazdasági ösztönzőket az alapvető emberi jogok, és a – különösen a nőket érintő – környezetvédelmi és munkaügyi egyezmények tényleges elfogadásával, végrehajtásával és megfelelő ellenőrzésével; e tekintetben üdvözlözi a Bizottság félidős értékelését a GSP rendszerre vonatkozóan;
34. felhívja a Bizottságot, a Tanácsot és a tagállamokat, hogy a WTO szintjén zajló tárgyalások során biztosítsák az alábbiakat: a nemekhez fűződő szempontokat vegyék megfelelően figyelembe az új szabályok és megállapodások kidolgozása, valamint a WTO kereskedelempolitikai felülvizsgálati mechanizmusában foglalt meglévő megállapodások végrehajtása és felülvizsgálata során; fokozott átláthatóság a WTO-tárgyalások teljes folyamata során; a nemek közötti egyenlőség figyelembevétele jellemezzen minden jelenlegi és jövőbeli tárgyalást például a mezőgazdaság, halászat, szolgáltatások és e-kereskedelem terén; felszólítja továbbá a Bizottságot, a Tanácsot és a tagállamokat a nők globális értékláncban elfoglalt jobb helyének védelmére és támogatására (a WTO-eszközök, például a kereskedelmi eljárások egyszerűsítéséről szóló megállapodás lehető legjobb kihasználásával), kapacitásépítő programok kidolgozására, rendszeres szakértői megbeszélések szervezésére és a bevált gyakorlatok cseréjére, a nemekkel kapcsolatos intézkedések elfogadásának támogatására a WTO adminisztratív struktúráján belül, konkrétan annak biztosítására, hogy a WTO titkársága rendelkezzen a kereskedelmi szabályok nemek közötti egyenlőség szempontjait figyelembe vevő elemzésének elvégzéséhez szükséges technikai kapacitásokkal (ideértve a nemi szempontú hatásvizsgálatok elvégzését munkájának

valamennyi fázisában, például mennyiségi tanulmányok a technikai segítségnyújtásból profitáló nők számáraól); felszólítja végül a Bizottságot, a Tanácsot és a tagállamokat, hogy a nemek közötti egyenlőség problémáinak kezelése érdekében vegyék igénybe a WTO-eszközöket saját joggyakorlatukban és a folyamatban lévő kereskedelmi tárgyalások során, valamint ugyanígy, támogassák a WTO és az inkluzív kereskedelem, valamint a nők jogainak és egyenjogúságának támogatására törekvő más nemzetközi szervezetek, például az UNCTAD, az ENSZ Nemek Egyenlőségével és a Nők Felemelkedésével foglalkozó Egysége és az ILO közötti jobb együttműködést;

35. felkéri a Bizottságot, hogy támogassa a nemek közötti egyenlőség szempontjainak kereskedelmi politikákba és programokba történő beépítésére irányuló nemzetközi törekvéseket, például a Nemzetközi Kereskedelmi Központ „She Trades” (Nő a kereskedelemben) kezdeményezését, amelynek célja, hogy 2020-ra 1 millió női vállalkozót kapcsoljon össze a piacokkal¹, és e tekintetben ösztönzi a nemek közötti egyenlőség szempontjait figyelembe vevő politikák és programok bevált gyakorlatainak nemzetközi cseréjét az olyan szervezeteken és testületeken belül, mint a WTO, az ITC és az ENSZ;
36. kéri a Bizottságot a vállalati társadalmi felelősségvállalás és a kellő gondosság megerősítésére a szabadkereskedelmi megállapodásokban, összhangban az üzleti és emberi jogokra vonatkozó irányadó ENSZ-alapelvekkel és a kellő gondosságra vonatkozó OECD-iránymutatásokkal; felszólít a vállalati társadalmi felelősségvállalás megerősítésére és a kellő gondosság figyelembevételére a szabadkereskedelmi megállapodásokban, és arra ösztönzi a WTO-t, hogy kereskedelmi politikájában vegye figyelembe a nemek közötti egyenlőséget; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy ezzel a kérdéssel más nemzetközi vagy multilaterális szervezetekben és fórumokon, például az ENSZ-ben, a Világbanknál vagy OECD-nél is foglalkozzanak; emlékeztet arra, hogy az Európai Parlament 2010-ben kérte, hogy a vállalatok számára tegyék kötelezővé a vállalati társadalmi felelősségvállalásra vonatkozó beszámolójuk közzétételét, valamint felszólít az átvilágítás előírásának bevezetésére az összes vállalkozás számára, továbbá a vállalati társadalmi felelősségvállalás fogalmának konszolidálására; üdvözli ezért, hogy a nem pénzügyi beszámolóról szóló irányelv értelmében a nagyvállalkozások számára 2017-től kötelező a nem pénzügyi és a sokszínűséggel kapcsolatos információk közzététele;
37. hangsúlyozza, hogy szükség van a magatartási kódexek, a címkék és tisztességes kereskedelmi rendszerek erősítésére, és azok nemzetközi normákkal, például az ENSZ üzleti vállalkozásokra és emberi jogokra vonatkozó alapelveivel, az ENSZ Globális Megállapodásával, illetve az OECD multinacionális vállalatok számára szóló iránymutatásaival való összehangolására;
38. felhívja az EU-t annak biztosítására, hogy a kereskedelmi politikák és tárgyalások terén felelős uniós intézmények titkárságai rendelkezzenek az ahhoz szükséges ismeretekkel és technikai kapacitásokkal, hogy a tárgyalások teljes folyamatába, a tárgyalások megkezdésétől az alkalmazásig és értékelésig, beépítsék a nemek közötti egyenlőség szempontjait; üdvözli a Kereskedelmi Főigazgatóság szervezetén belül egy nemek közötti egyenlőséggel foglalkozó kapcsolattartó kinevezését, aki ellenőrzi, hogy az uniós kereskedelmi megállapodások figyelembe veszik-e a nemek közötti egyenlőség

¹ <http://www.intracen.org/itc/women-and-trade/SheTrades/>.

szempontjait, és biztosítja a nemek közötti egyenlőség érvényesítését az EU kereskedelmi politikájában; kéri a Bizottságot, hogy biztosítson a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó képzést vagy vegye igénybe például az UNCTAD által biztosított képzést annak biztosítására, hogy a tisztviselők és tárgyaló felek tisztában legyenek a nemek közötti egyenlőséggel és kereskedelemmel kapcsolatos kérdésekkel; felszólítja a tagállamokat, hogy kereskedelmi minisztériumaik minden szintjére vegyenek fel nőket; kéri a nemzetközi szervezeteket, például a WTO-t, a Világbankot, az IMF-et és az ILO-t, hogy támogassák a nők jelenlétét nemzetközi szervezetükben, különösen a vezető pozíciókban; kéri az Európai Bizottságot, a Tanácsot és a tagállamokat, hogy támogassák a nemek közötti esélyegyenlőséggel és a kereskedelemmel kapcsolatos rendszeres vitát és cselekvést, és azokban aktívan vegyenek részt;

39. kéri a Bizottságot és a Tanácsot, hogy a kereskedelmi megállapodásokban mozdítsák elő az arra irányuló kötelezettségvállalást, hogy biztosítsák a nők döntéshozatali testületekben való jobb részvételi arányát a közsférában és a magánszektorban egyaránt;
40. felszólítja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy a kereskedelmi megállapodásokról szóló tárgyalásokat átlátható módon folytassák le, és ezek során maradéktalanul vegyék figyelembe a más tárgyalások során bevált gyakorlatokat, továbbá biztosítsák, hogy a tárgyalások valamennyi szakaszában a Parlament rendszeresen és kellő időben tájékoztatást kapjon; szorgalmazza a nemi szempontból kiegyensúlyozott összetételű tárgyaló csoportok kialakítását annak érdekében, hogy a kereskedelmi megállapodások nemek közötti egyenlőségre vonatkozó valamennyi szempontját maradéktalanul figyelembe tudják venni; felszólítja az EU-t és a tagállamokat, hogy biztosítsák többek között a nőjogi szervezetek, a szakszervezetek, a vállalkozások, a civil társadalom és a fejlesztési szervezetek inkluzív részvételét a kereskedelmi megbeszélésekben, uniós szinten és a WTO szintjén egyaránt, és fokozzák az átláthatóságot az európai polgárok számára azáltal, hogy kezdeményezéseket indítanak és információkat nyújtanak a tárgyalások témájával kapcsolatban;
41. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy fejlesztési együttműködésükben fordítsanak különös figyelmet a nemek közötti egyenlőség megteremtésének céljára, és azt segítségnyújtási programjaikon, különösen pedig a kereskedelemösztönző támogatási stratégiához kapcsolódó programokon keresztül valósítsák meg; felszólítja az EU-t, hogy növelje a nemek közötti egyenlőséggel és a nők szakképzésével kapcsolatos együttműködési programokra rendelkezésre álló finanszírozást; felhívja a Bizottságot, hogy pénzügyileg és képességépítés formájában támogassa a legkevésbé fejlett országokat azon törekvésükben, hogy növeljék a koherenciát egyfelől a kereskedelem és a fejlesztés, másfelől az emberi jogok, többek között a nemek közötti egyenlőség között; hangsúlyozza, hogy a vámengedmények miatt lecsökkent adóbevételeket a keretrendszeren belül és a fenntartható fejlődési célokra vonatkozó menetrend finanszírozásából kell kezelni;
42. kéri a Bizottságot, hogy támogassa a női vállalkozói készséget a fejlődő országokban különösen azon országokra összpontosítva, ahol a nők a férfiakhoz képest nagyobb korlátokkal szembesülnek a hitelhez, infrastruktúrához és termelőeszközökhöz jutás terén;

43. felszólítja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg előzetes szakmai képzési programok kidolgozásának lehetőségét a szolgáltatók, munkaadók, munkaerővel foglalkozó szakemberek és egyéb iparági érdekelték számára, hogy hálózatokat építhessenek ki uniós társaikkal, és sikeres programmodellek széles köréből tanulhassanak azzal a végső céllal, hogy a nők szabadkereskedelmi megállapodásokban kínált lehetőségekben való részvételéhez kedvező feltételek alakuljanak ki;
 44. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy például az oktatásra és szakmai képzésre vonatkozó szakpolitikáik kiigazítása céljából egyesítsék erőfeszítéseiket a nemek közötti nagyobb egyenlőség támogatása érdekében az export által kínált foglalkoztatási lehetőségek elosztásában;
 45. kéri a Bizottságot és a Tanácsot, hogy a kereskedelmi megállapodásokban mozdítsák elő az arra irányuló kötelezettségvállalást, hogy kétoldalú együttműködési tevékenységeket végeznek a kapacitások növelése és a feltételek javítása érdekében a nők számára, hogy teljes mértékben kihasználhassák a kereskedelmi megállapodások nyújtotta lehetőségeket, és ennek érdekében kialakítják és előmozdítják az együttműködést, egy, a kereskedelemmel és a nemek közötti esélyegyenlőséggel foglalkozó vegyes bizottságot állítanak fel alkalmazásának felügyelete céljából, garantálva a magánszektorbeli érdekelt felek megfelelő részvételét, beleértve a nemek közötti esélyegyenlőséggel és a nők szerepvállalásával foglalkozó szakértőket és civil társadalmi szervezeteket, széles körű képviseletet garantálva a közösség és az ágazat részéről, a strukturált párbeszédeken túl a konzultáció elérhető formáin (például online konzultációkon) keresztül;
 46. kéri a Bizottságot, hogy vizsgálja meg mélyrehatóbban, hogy az uniós politikák és kereskedelmi megállapodások miként tudják előmozdítani a nők gazdasági szerepvállalását és a nők részvételét az úgynevezett „STEM területeken” (tudomány, technológia, műszaki tudományok és matematika), és hogy miként lehet megszüntetni a nemek közötti szakadékot az új technológiákhoz való hozzáférés és azok használata terén;
- ◦ ◦
47. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

INDOKOLÁS

INDOKOLÁS

A kereskedelem a nemek szempontjából nem semleges, és a kereskedelmi politikáknak nemspecifikus hatásai vannak. A *szociális és környezetvédelmi normákról, az emberi jogokról és a vállalati felelősségvállalásról* szóló 2010. évi parlamenti ajánlások végrehajtásáról szóló (2015/2038(INI)), valamint a *nemzetközi kereskedelem és az uniós kereskedelmi politikák globális értékláncokra gyakorolt hatásáról* szóló (2016/2301(INI)) európai parlamenti jelentések számos, a kereskedelempolitikához kapcsolódó, nemekkel kapcsolatos kérdésre kitértek.

A kereskedelmi és beruházási megállapodások a nemek közötti egyenlőtlenség strukturális problémája miatt másféle hatást gyakorolnak a nőkre és a férfiakra: a nők alacsonyabb bérben részesülnek, és a nemek közötti szakadék világszinten továbbra is jelentős. A nemek közötti egyenlőség egy országban sem valósult meg. Továbbá a nők és a férfiak a gazdaság különböző ágazataiba koncentrálnak. A nők többsége a mezőgazdasági, az informális és nem fizetett gondozói ágazatban dolgozik, vagy idénymunkás. E munkavállalók alapvetően járulnak hozzá a világgazdasághoz, ám a kereskedelempolitikákban továbbra is láthatatlanok maradnak, és a jelenlegi kereskedelmi és beruházási gyakorlatok leginkább rájuk vannak hatással.

A nemek közötti egyenlőség számos nemzetközi eszközben, köztük az Egyesült Nemzetek Alapokmányában, az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatában (1948) és a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések minden formájának kiküszöböléséről szóló egyezményben (CEDAW, 1979) is megfogalmazott egyetemes célkitűzés. Az EU alapvető szerződéseiben, többek között az Európai Unió Alapjogi Chartájában határozottan elkötelezte magát a nemek közötti egyenlőség előmozdítása és biztosítása mellett. Mint minden más uniós szakpolitikának, a kereskedelempolitikának is hozzá kell járulnia az ENSZ olyan szélesebb körű célkitűzéseéhez, mint amilyenek a fenntartható fejlesztési célok. Különösen az 5. cél tartalmazza, hogy 2030-ig el kell érni a nemek közötti egyenlőséget, valamint a nők és lányok társadalmi szerepvállalását. Ennek a célnak keresztülívelő dimenziója van, így a többi fenntartható fejlesztési cél elérésére is kihatással van.

Az EU kereskedelempolitikája

Az Európai Bizottság néhány uniós szakpolitikai területen előrelépést ért el a nemek közötti egyenlőség érvényesítésében. E szakpolitikai folyamatból azonban a kereskedelempolitika jelentős mértékben kimaradt, és a Kereskedelmi Főigazgatóság sem vizsgálja meg rendszeresen a fontos kérdéseket a nemek közötti egyenlőség szempontjából. Miközben az új kereskedelmi megállapodások tartalmaznak fenntarthatósági fejezetet, az emberi jogok kimaradnak azokból, és a kereskedelmi kötelezettségvállalásokkal ellentétben a fenntarthatósági kötelezettségvállalások nem kötelező erejűek. Láthatólag az EU érdekeltbb a megállapodáskötésben, mint a fenntartható kereskedelem biztosításában és az emberi jogok

védelmében. Ez sürgető kérdés, mivel az EU jelen pillanatban ratifikálja és tárgyalja meg a kereskedelmi megállapodások új generációját, mint a CETA-t (az EU és Kanada közötti átfogó gazdasági és kereskedelmi megállapodás), a TTIP-t (transzatlanti kereskedelmi és beruházási partnerség) és a TiSA-t (szolgáltatás-kereskedelmi megállapodás), amelyek most a szolgáltatásokról, a szabványokról és a szabályozásokról szólnak.

Ez azt jelenti, hogy az új kereskedelmi megállapodások, amelyek a korábbi megállapodásokhoz képest tágabb hatókörrel rendelkeznek, nagyobb hatással vannak az emberi jogokra. Hasonlóképpen, az éghajlatváltozás hatásai egyre nyilvánvalóbbak, ami a környezetvédelmi megállapodások erőteljesebb és gördülékenyebb végrehajtását követeli meg.

Az EU kereskedelem-politikája a gazdaságpolitikát a GDP és az export növekedésére szűkíti le. Olyan gazdaságpolitikai elméleten alapul, amely a nem fizetett gondozási munka területét és a reprodukciót láthatatlanná teszi. A társelődők úgy vélik, hogy a kereskedelem-politikának törekednie kell a társadalmi-gazdasági különbségek csökkentésére, amelyek egyik központi aspektusát a nemek közötti egyenlőtlenségek képezik.

A jelenlegi neoliberális minta nem az egyetlen keret, amelynek megfelelően kereskedelmi megállapodásokat lehet kötni. Valójában veszélyezteti a fenntartható fejlődést és az emberi jogokat, többek között a nők jogait, melyek az emberi jogok részét képezik. Ez a következtetés jelentős empirikus kutatáson alapul, amely kimutatja a szabadkereskedelmi megállapodások hatásait.

A társelődökhöz hasonlóan a civil társadalom, valamint nemzetközi intézmények és tudományos körök egyre több szakértője aggódalmának ad hangot a jelenlegi uniós kereskedelem-politika miatt.

A társelődők mélyreható megbeszélést folytattak a nők és lányok jogaival foglalkozó szervezetek képviselőivel, ahol kiemelték, hogy a civil társadalmat be kell vonni mind a többoldalú, mind a kétoldalú kereskedelmi tárgyalásokba. A civil társadalmat a fenntarthatósági hatásvizsgálatok során is meg kell hallgatni, amelyeket még az előtt le kell zárni, hogy a Tanács tárgyalási felhatalmazást adna a Bizottságnak, hogy mind a felhatalmazást, mind a tárgyalásokat az ismeretek birtokában lehessen alakítani, és reprezentatív és inkluzív nemi szempontokat lehessen alkalmazni.

A társelődők célja egyrészt az, hogy konkrét ajánlásokat nyújtsanak be arra vonatkozóan, hogy az EU mit tud tenni, illetve mit kell tennie a nemek közötti egyenlőség kérdéseivel kapcsolatos kötelezettségvállalásainak javítása érdekében, másrészt hogy felszólítsa a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a nemek közötti egyenlőség érvényesítésével kapcsolatos megközelítést valamennyi szakpolitikájukba integrálják, ideértve a kereskedelem-politikát is, valamint garantálják többek között a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetés minden formájának kiküszöböléséről szóló egyezménynek (CEDAW) való hatékony megfelelést. Az EU-nak sürgősen ratifikálnia kell a CEDAW-ot. Az ILO-normákat, többek

között a háztartási alkalmazottakról szóló 189. számú és a családi kötelezettségekkel bíró munkavállalókról szóló 156. számú egyezményt az uniós kereskedelmi megállapodásokban szereplő, emberi jogokkal kapcsolatos valamennyi vitarendezés és ellenőrzés részévé kell tenni.

A nemi dimenzió és a szakértelem hiányát a kereskedelmi megállapodásokra irányuló tárgyalások és hatásvizsgálatok során orvosolni kell, valamint a nők és lányok jogaival foglalkozó csoportok és a civil társadalom részvétele a nyomonkövetési mechanizmusban átlátható és biztosított kell hogy legyen.

A kereskedelem és a nemek közötti egyenlőség szempontjai a különböző ágazatokban

A nemek szerint eltérő hatások lehetnek pozitívak vagy negatívak a konkrét helyzetektől vagy körülményektől, de elsősorban attól függően, hogy a kereskedelmi intézkedéseket úgy tervezték és hajtották-e végre, hogy azok figyelembe vegyék az érintett gazdaságok nemek szerint eltérő struktúráját.

Több ágazat van, amelyek a kereskedelempolitika szempontjából fontosak: szolgáltatások, gyártás, mezőgazdaság, ruhaipar, szellemi tulajdon-jog. Ezek mindegyikében fel lehet fedezni nemspecifikus aspektusokat és hatásokat.

Az élelmiszerágazatban a nemek szerint eltérő fogyasztási hatások azért jelentkeznek például, mert általában a nők felelősek elsősorban a gyermekeik és a családjaik számára az élelmiszer megvásárlásáért és elkészítéséért. A világ déli részén a nők rendkívül fontos szerepet játszanak a mezőgazdaságban és az élelmiszer-termelésben. Szubszaharai-Afrika és Dél-Ázsia mezőgazdasági termelésének több mint felét női mezőgazdasági kistermelők teszik ki, és az elmúlt tíz évben a nők száma valószínűleg emelkedett is, ugyanis a mezőgazdasági ágazat elnőiesedése általános jelenség. Ugyanakkor a mezőgazdasági kistermelést az a veszély fenyegeti, hogy nem tud versenyezni a nemzetközileg liberalizált élelmiszer-termelési piaccal.

A kereskedelmi és fejlesztési politikákat meg kell reformálni annak érdekében, hogy a helyi termelés támogatásával ne csak az élelmezésbiztonságot, hanem az élelmiszer-önrendelkezést is biztosítani lehessen, azok veszélyeztetése helyett. Ez rendkívül fontos, ugyanis további intézkedések nélkül az éghajlatváltozás hatásai közvetlen és katasztrofális következményekkel lesznek sok férfi és nő azon lehetőségére, hogy irányítsák élelmiszer- és ivóvízellátásukat, hozzáférésük legyen a fenntartható lakhatáshoz, tiszta levegőhöz és az alapvető egészségügyi szolgáltatásokhoz. A világ sok részén e hatások már érezhetők, és nemek szerint eltérő mértékben hatnak a férfiakra és a nőkre.

A transznacionális kereskedelmi politikák a kormányzati kiadásokra és az alapvető szolgáltatások nyújtására is hatással vannak. Az olyan kereskedelmi megállapodások, mint a CETA és a TiSA keretében az idősök számára nyújtott egészségügyi szolgáltatások liberalizációja jobban fogja érinteni a nőket, mint a férfiakat, mivel a nők általában hosszabb ideig élnek, de szegényebbek, mint a férfiak, és azért is, mert még idős korukban is nagyobb

szerepet vállalnak a többi családtagról való gondoskodásban.

Konkrétabban, ha nem megfelelő keretek és szabályok között történik, a szolgáltatáskereskedelem negatív hatással lenne a nemek közötti egyenlőségre, különösen a nem fizetett gondozási munka elosztására való hatása révén. A közszolgáltatásokhoz (különösen az oktatás, az egészségügy vagy a szociális munka területén) kapcsolódó kereskedelmi megállapodások következményei leginkább a nőket érintenék, mivel ők képviselik az ágazat munkaerejének 70%-át. A szolgáltatások liberalizációja és privatizációja (drágább gyermekgondozás, korlátozott szolgáltatások az idősek és a fogyatékossgal élők számára, a kórházak privatizációja és eladása) ahhoz vezet, hogy az állami alapú ellátásokat piaci alapú egyéni ellátások váltják fel azok számára, akik ezt meg tudják fizetni, illetve szegénység és kizárás azoknak, akik nem.

A kereskedelempolitikában érintett különböző ágazatok szerepet játszanak az emberi jogok javításában. A szolgáltatások privatizációja (vízellátás, szennyvízkezelés, oktatás és egészségügy, különösen a szexuális és reprodukív egészség és jogok) óriási hatással lenne a társadalom leghátrányosabb helyzetű tagjainak nők, kisebbségi csoportok, migránsok, fogyatékossgal élő személyek, gyermekek, öslakos közösségek, LMBTIQ-személyek és idősek – életére. Az abortusszal és a családtervezéssel kapcsolatos információkhoz, szolgáltatásokhoz és ellátásokhoz való biztonságos hozzáférés lehetővé teszi az egyének és a párok számára annak megválasztását, hogy akarnak-e gyereket, és ha igen, mikor és hányat. A családtervezés az oktatáshoz való hozzáférés és a tisztességesen fizetett munka szempontjából is fontos.

Az UNFPA 2013. évi éves jelentése fontos következtetéseket közölt az emberi jogok, a szexuális és reprodukív egészség, a populációdinamika, a szegénység visszaszorítása és a gazdasági fejlődés közötti összefüggésekről. A társelőadók kiemelték az LMBTIQ-személyek egyenlőtlen helyzetét az egészségügyi ellátás és szolgáltatások szempontjából.

A globális egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés alapvető emberi jog, és annak a kereskedelmi megállapodások kötelező elemét kell képeznie. Az emberi jogok nem tekinthetők nem vámjellegű akadályoknak, hanem jólétet, egyenlőséget és társadalmi igazságosságot teremtő eszköznek. Az EU kereskedelmi megállapodásainak ösztönözniük és támogatniuk kell az államokat a szabályozásban és a szociális védelem nyújtásában.

Ennek kapcsán fontos megemlíteni, hogy a hatásvizsgálat és a kereskedelmi fenntarthatósági hatásvizsgálat hasznos eszközök lehetnek a kereskedelmi politikának a szociális és emberi jogokra gyakorolt hatásának értékelésére. Egy másik kereskedelmi eszköz az uniós általános preferenciarendszer (GSP) és a GSP+, amelyek preferenciális hozzáférést biztosítanak az Unió piacához a fejlődő országoknak, és emberi jogi rendelkezéseket is tartalmaznak. A metszetszemléletű, nemek szerint lebontott statisztikák továbbá kulcsfontosságú eszközök a politikai döntéshozatal minden szintjén. Fontos pontosan tudni, hogy a különböző ágazatokban a nőket és a férfiakat mennyire érintik különbözően a kereskedelmi megállapodások.

A nemek közötti egyenlőség területén meglévő nemzetközi kötelezettségvállalásokon és a bizonytalan uniós célkitűzéseken túl, női szemszögből – amely nemcsak a nők és a lányok, hanem mindenki számára igazságot tevő nézőpont – egyértelmű, hogy a gazdaságpolitika, többek között a kereskedelem és a beruházás célja a megélhetés mindenki számára történő biztosítása, a környezet és az ökoszisztéma védelme, valamint a szociális és humán erőforrások biztosítása. Az ilyen gazdaságpolitikának a gondozási munkára és a reprodukciós munkára is ki kell terjednie. Az ilyen gazdaságot nem irányíthatják a növekedés, a verseny és a hatékonyság szűk látókörű elvei, amelyek ma a kereskedelempolitikát uralják. Az EU kereskedelempolitikáit modernizálni kell, és feministább nézőpontból újra kell értékelni.

22.11.2017

VÉLEMÉNY A FEJLESZTÉSI BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL

a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság és a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság részére

a nemek közötti egyenlőségről az uniós kereskedelmi megállapodásokban
(2017/2015(INI))

A vélemény előadója: Lola Sánchez Caldentey

JAVASLATOK

A Fejlesztési Bizottság felhívja a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottságot és a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottságot, mint illetékes bizottságokat, hogy állásfoglalásra irányuló indítványukba foglalják bele a következő javaslatokat:

- A. mivel a nemek közötti egyenlőség és valamennyi nő és lány társadalmi szerepvállalásának növelése nemcsak az ENSZ valamennyi fenntartható fejlesztési céljában érvényesített, hanem egyben önálló cél is; mivel a kereskedelem és annak liberalizálása nagyon különböző – adott esetben akár negatív – hatást gyakorol a nőkre és a férfiakra, ami gyökeres változásokat eredményezhet a nemi szerepekben, a kapcsolatok és az egyenlőtlenségek terén; mivel a kereskedelempolitikák eltérően érintik a nőket az általában vett „déli országokban”, mint az „északiakban”; mivel a hatóságoknak kötelességük megfelelő mechanizmusok bevezetése annak biztosítására, hogy a nők még inkább részesülhessenek saját jogukon a kereskedelmi liberalizáció pozitív hatásaiból,
- B. mivel a nők szerepvállalásának növelése, jogaik előmozdítása és a forrásokhoz való hozzáférésük védelme felgyorsíthatja a fejlődést; mivel az e konkrét célt nem tartalmazó kereskedelmi megállapodások hátrányosabb helyzetbe hozhatják a nőket a társadalomban betöltött amúgy is hátrányos pozíciójuk miatt, vagy növelhetik az egyenlőtlenséget, és általában veszélyeztethetik az emberek megélhetését;
- C. mivel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 8. cikke kimondja: „az Unió tevékenységeinek folytatása során törekszik az egyenlőtlenségek kiküszöbölésére, valamint a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdítására”; mivel az EUMSZ 207. és 208. cikke kinyilvánítja, hogy a közös uniós kereskedelempolitikát és a fejlesztési együttműködést érintő politikát „az Unió külső tevékenységének elvei és célkitűzései által meghatározott keretek között kell folytatni”; mivel az Európai Unióról szóló

szerződés (EUSZ) 21. cikkében rögzített elvek a következők: a demokrácia, a jogállamiság, az emberi jogok és alapvető szabadságok egyetemes és oszthatatlan volta, az emberi méltóság tiszteletben tartása, az egyenlőség és a szolidaritás elvei, valamint az Egyesült Nemzetek Alapokmányában foglalt elvek és a nemzetközi jog tiszteletben tartása; mivel az uniós kereskedelempolitika fontos részét képezi az integrált fenntartható fejlesztéspolitikai keretnek, és mivel ebből adódóan a kereskedelem- és beruházáspolitikai erőteljes nemi dimenziója és a női jogokra vonatkozó egyezmények érvényesítése e keretnek elengedhetetlen elemei, a szociális és gazdasági intézkedések együttes hatása, valamint a méltányosabb és több előnnyel járó eredményesség mindenki számára való biztosítása érdekében;

- D. mivel a világ más országaival és/vagy régióival kötött új kereskedelmi megállapodások elfogadása a foglalkoztatásban eltolódásokhoz és a korábban megszerzett, exportorientált állások elvesztéséhez vezethet; mivel ez különösen a nőket érinti, hiszen az exporthoz kapcsolódó ágazatokban gyakran többségében nők dolgoznak;
 - E. mivel az általában vett „déli országokban” a mezőgazdasági munkák több mint 40%-át nők végzik; mivel a női mezőgazdasági termelők többnyire kistermelők vagy önálló mezőgazdasági termelők, akik nem rendelkeznek kellő hozzáféréssel az információhoz, a hitelhez, a földtulajdonhoz vagy a globális piacon való sikeres versenyzéshez szükséges hálózatokhoz;
 - F. mivel a „déli országok” a nemzeti költségvetéseikben az importvámokból származó bevételre támaszkodnak; mivel e bevétel kiesésének kompenzálására a hozzáadottérték-adó (héta) növelése további pénzügyi nehézséget jelent a nők és családjaik számára;
 - G. mivel a nők a férfiaknál gyakrabban dolgoznak alacsony bérezésű, alacsonyan értékelt és bizonytalan állásokban valamennyi ágazatban, és így valószínűleg alacsonyabb mértékben részesülnek a kereskedelmi liberalizációs folyamatok előnyeiből, mint a férfiak; mivel a nőket kedvezőtlenebb alkupozícióik következtében gyakran kihasználják versenyelőny szerzése céljából a globális gazdaságban;
1. felszólítja az EU-t és tagállamait annak biztosítására, hogy a fenntartható fejlesztési célok – és különösen a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó 5. számú cél –, a 2016–2020-as időszakot lefedő, a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó cselekvési terv (GAP II) és a nemek közötti egyenlőség biztosítására irányuló stratégiai szerepvállalás (2016–2019) teljes mértékben helyet kapjanak az EU külügyi politikáiban, illetve hajtsák őket végre; felhív egy fejlesztésközpontú és a nemek közötti egyenlőség szempontjait figyelembe vevő kereskedelempolitikára, amely garantálja a kereskedelmi partnerek közötti egyenrangú tárgyalásokat;
 2. aggodalommal állapítja meg, hogy számos nehézség létezik a kereskedelem és a nemek közötti egyenlőség kapcsolatának felmérésében, aminek számos oka van, amelyek közül egy az adatok hiánya; hangsúlyozza, hogy jobban meg kell érteni a nemek közötti egyenlőségnek a kereskedelmi megállapodásokhoz kapcsolódó dinamikáját, amihez nemek szerint lebontott statisztikákra van szükség az érintett gazdaság minden egyes ágazatában;
 3. hangsúlyozza, hogy a kereskedelmi hatásvizsgálat során használt adatoknak ágazatalapú

adatoknak kell lenniük, mivel a kereskedelem liberalizáció hatásai ágazatonként eltérnek; megjegyzi, hogy ez negatívan érintheti a nőket olyan ágazatokban, mint például a mezőgazdaság és az élelmiszerfeldolgozás; e tekintetben a nők – bár a világ élelmiszerrelőállításában többségben (50-80%) vannak – a földtulajdon 20%-ánál kevesebbet birtokolnak, ezért a földtulajdon iránti növekvő kereskedelmi kereslet is kihívások elé állítja a szegényebb nőket abban, hogy biztonságos és méltányos hozzáférést szerezzenek a földhöz vagy megtarthassák azt;

4. megismétli, hogy növelni kell az eltérő, de szorosan egymáshoz kapcsolódó szakpolitikák, mint például a kereskedelem, a fejlesztés, a külkapcsolatok, a foglalkoztatás, a migráció és a nemek közötti egyenlőség közötti koherenciát;
5. felhívja a Bizottságot, hogy tegye naprakésszé „A mindenki számára előnyös kereskedelem” elnevezésű stratégiáját és legyen gondja a nemi dimenzió egyértelműbb megjelenítésére; kiemeli annak fontosságát, hogy a jövőbeli uniós kereskedelmi stratégiában tovább erősítsék a nemek közötti egyenlőséget és fokozzák a nők szerepvállalását;
6. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fokozzák a koherenciát egyfelől a kereskedelmi- és beruházási politikák, másfelől az emberi jogokra vonatkozó nemzetközi egyezmények és kötelezettségvállalások, a fejlesztés és a nemek közötti egyenlőség között; kiemeli, hogy a például a fenntartható fejlesztési célokon, a nőkkal szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések minden formájának kiküszöböléséről szóló egyezményen és a kereskedelem politikai felülvizsgálati mechanizmuson keresztül elérhető meglévő mechanizmusokat és eszközöket (például kereskedelmi fenntarthatósági hatásvizsgálatok, nemi szempontú kereskedelmi hatásvizsgálatok és szegénységi és szociális hatáselemzések (PSIA)) fel kell használni a kereskedelmi és beruházási politikák és megállapodások nemi szempontú hatásainak nyomon követésére; felhívja a Bizottságot, hogy e területen pénzügyileg és képességépítés formájában támogassa a legkevésbé fejlett országokat saját elemzéseik elvégzésében;
7. hangsúlyozza, hogy szükség van a nemi szempontú értékelés, illetve perspektívák további javítására az uniós kereskedelem- és beruházási politikák terén, továbbá, illetve beillesztésükre a nemzetközi pénzügyi intézmények, donorok és kormányközi szervezetek kereskedelmi vonatkozású képességépítést célzó programjaiba előzetes elemzések, nyomon követés és kötelező utólagos értékelések révén, a különböző kereskedelmi intézkedések és eszközök nemi vonatkozásban esetlegesen negatív hatásainak a kivédése céljából, ideértve a földtulajdon elosztására, az élelmiszerbiztonságra, a foglalkozásváltásokra és/vagy az álláshelyek elvesztésére, valamint a lehetséges migrációs áramlásokra gyakorolt – nemi dimenziót érintő – hatásokat; hangsúlyozza, hogy szükség van a nemi egyenlőség területén tett előrelépések, illetve a kudarcok kötelező időszakos értékelésére mind az uniós, mind a fejlődő országokban; hangsúlyozza, hogy a kereskedelem nemekre gyakorolt hatásainak átfogó elemzését nem szabad a foglalkoztatási hatásokra korlátozni, hanem azoknak a fogyasztásra és a közszolgáltatások nyújtására gyakorolt hatásaival és következményeivel is foglalkozni kell;
8. felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy az Emberi Jogok Egyetemes

Nyilatkozatának 16. és 17. cikkét az EU kereskedelmi partnerei maradéktalanul tiszteletben tartásuk, a nemzeti hovatartozáshoz köthető, a szociális és gazdasági jogokat érintő egyenlőtlenségek kiküszöbölése érdekében;

9. megismétli a minőségi szociális szolgáltatásokhoz való egyetemes hozzáférés biztosításának kiemelt fontosságát; sürgeti az EU-t annak biztosítására, hogy kereskedelmi és beruházási megállapodásai ne akadályozzák az államokat az emberi jogok melletti kiállásban, valamint ne járjanak aránytalan hatásokkal a sérülékenyebb csoportok – így a nők – számára; sürgeti az Uniót annak biztosítására, hogy a kereskedelmi és beruházási megállapodások ne vezessenek a közszolgáltatások privatizációjához, amely nemek közötti egyenlőtlenséget okozhat; rámutat, hogy a szociális jellegű szolgáltatások állami kézben maradása különösen fontos a nemek közötti egyenlőség szempontjából, hiszen a hasonló szolgáltatásokhoz való hozzáférést érintő változtatások – illetve azok minősége – egyenlőtlenséghez vezet a nem fizetett gondozási munka nemek szerinti elosztásában; kiemeli ezért, hogy mindig és mindenki számára biztosítani kell az olyan szolgáltatásokhoz és árukhoz való hozzáférést, mint a víz és csatornázás, az oktatás és az egészségügyi ellátás (köztük a nők hozzáférése a szexuális és reprodukcióhoz és jogokhoz);
10. hangsúlyozza, hogy a kormányoknak fenn kell tartaniuk azt a képességüket, hogy forrásokat biztosítsanak a nők jogainak és a nemek közötti egyenlőségnek az elérésére, társadalmaink inkluzív és fenntartható jövőjének biztosítása érdekében; hangsúlyozza, hogy a 17.15. számú fenntartható fejlesztési célban foglaltaknak megfelelően rendkívül fontos annak tiszteletben tartása, hogy a partnerország demokratikus politikai mozgásterrel rendelkezzen a saját nemzeti háttérének megfelelő szabályozáshoz és döntéshozatalhoz, a lakosság igényeire való reagáláshoz és emberi jogi kötelezettségei és más nemzetközi kötelezettségvállalásai teljesítéséhez, beleértve a nemek közötti egyenlőségre vonatkozóakat is; hangsúlyozza, hogy szükség van annak biztosítására, hogy sem az EU kereskedelmi és beruházási mechanizmusai, sem a szellemi tulajdonra vonatkozó – az EU kereskedelmi megállapodásaiba illesztett – jogi záradékok ne veszélyeztessék az egyes kormányok képességét arra, hogy jogszabályaikba az emberi jogok, köztük a nemek közötti egyenlőség előmozdítását szolgáló intézkedéseket illesszenek; megállapítja, hogy a szabadalmakkal kapcsolatban a szellemi tulajdonra vonatkozó azon jogi intézkedések, amelyek tiltják generikus gyógyszerek előállítását, jelentős hatással lehetnek a sajátos női egészségügyi követelményekre, és az említett intézkedéseket a kereskedelmi megállapodásokban a nagy gyógyszergyártó vállalatok érdekeinek megfelelően, illetve az olcsó generikus gyógyszerek előállításának korlátozása érdekében alkalmazták; hangsúlyozza, hogy a hasonló, megfizethető árú alapvető gyógyszerek különösen fontosak a nők számára; kiemeli e tekintetben, hogy el kell ismerni a beruházó és állam közötti vitarendezéshez vagy a beruházási vitákkal foglalkozó bírósági rendszerhez hasonló kereskedelmi megállapodási mechanizmusokban rejlő lehetséges kockázatokat, mely mechanizmusok veszélyeztethetik az egyes kormányok arra vonatkozó képességét, hogy jogszabályaikat megváltoztatva intézkedéseket fogadjanak el a nemek közötti egyenlőség előmozdítására, fejlesztve a szociális szolgáltatásokat, a munkaügyi normákat és a fogyasztói jogokhoz kapcsolódó szabályozásokat;
11. megállapítja, hogy az éghajlatváltozás és a környezeti hatások – különösen a fejlődő világban – gyakran egyenlőtlenül érintik a nőket és a férfiakat, és különösen érintik a

nőket, ezek a kockázatok pedig hátráltatják az 5. fenntartható fejlesztési cél jövőbeli teljesülését; hangsúlyozza ezért annak fontosságát, hogy az EU kereskedelempolitikájába koherens és átfogó módon integrálják „Az éghajlatváltozással kapcsolatos hatékony tervezésre és irányításra rendelkezésre álló kapacitás növelését szolgáló mechanizmusok előmozdítása a legkevésbé fejlett országokban” című, 13.B számú fenntartható fejlesztési célt a Párizsi Megállapodás teljesítésére irányuló nemzeti erőfeszítések támogatása céljából, nem elfeledve, hogy az éghajlatváltozás hatásai először a nőket érintik;

12. emlékeztet rá, hogy el kell kerülni, hogy a kereskedelmi megállapodások szellemi tulajdonra vonatkozó jogi záradékai potenciálisan negatív hatással legyenek nők egészségére és élelmiszer-önrendelkezésére, nevezetesen a gyógyszerekhez való hozzáférés korlátozása és a vetőmagok privatizációja útján;
13. hangsúlyozza, hogy fokozni kell a nők részvételét a döntéshozatalban – ideértve a kereskedelempolitikát és a tárgyalási folyamatokat valamennyi szinten – a társadalmi nemekkel kapcsolatos tudatosság javítása, az új lehetőségekkel való élni tudás, valamint a kereskedelem által biztosítható női szerepvállalás erősítése érdekében a fejlődő országokban;
14. megismétli, hogy valamennyi uniós kereskedelmi megállapodásnak szolgálnia kell a nemek közötti egyenlőséget, hatékony és érvényesíthető mechanizmusok – köztük a megfelelést ellenőrző specifikus eszköz – révén, a nemek közötti egyenlőség, a nemi dimenzió előtérbe helyezése és a női jogok tiszteletben tartása érdekében;
15. kijelenti, hogy az Unió általános vámkedvezmény-rendszere (GSP) és különösen a GSP+ rendszer tovább javítható egyfelől a gazdasági ösztönzők, másfelől az emberi jogokra vonatkozó alapegyezmények tényleges elfogadásának és végrehajtásának összekapcsolása révén;
16. üdvözli az utóbbi években tett – a bangladesi fenntarthatósági megállapodás létrejöttét, a faanyagokról szóló uniós rendelet ((EU) 995/2010) és a konfliktusövezetekből származó ásványkincsekről szóló uniós rendelet ((EU) 2017/821) fémjelezte – előrelépéseket, és felhívja a Bizottságot, hogy a kellő gondosság elvére vonatkozó kötelező kereteket terjessze ki más ágazatokra is annak biztosítása érdekében, hogy az EU, valamint az uniós kereskedők és gazdasági szereplők teljesítsék az emberi jogok és a legmagasabb szociális normák – ideértve a nemek közötti egyenlőséget érintőket – tiszteletben tartására vonatkozó kötelezettséget;
17. hangsúlyozza, hogy az önellátó mezőgazdaságban dolgozó nők további akadályokkal szembesülnek abban, hogy fenn tudják tartani az élelmiszer-önrendelkezést az új növényfajtáknak az új növényfajták oltalmára létesült nemzetközi egyezmény (UPOV-egyezmény) által a kereskedelmi megállapodásokban megvalósuló szigorú oltalma miatt;
18. kiemeli, hogy az uniós mezőgazdasági import alááshatja a hagyományos kisméretű gazdaságokat, és ily módon veszélyeztetheti a nők megélhetését.

**INFORMÁCIÓ A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT
BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL**

Az elfogadás dátuma	21.11.2017
A zárószavazás eredménye	+: 13 -: 6 0: 3
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Ignazio Corrao, Mireille D'Ornano, Enrique Guerrero Salom, Maria Heubuch, Arne Lietz, Linda McAvan, Norbert Neuser, Vincent Peillon, Maurice Ponga, Lola Sánchez Caldentey, Elly Schlein, Eleftherios Synadinos, Eleni Theocharous, Paavo Väyrynen, Bogdan Brunon Wenta, Anna Záborská
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Thierry Cornillet, Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Frank Engel, Brian Hayes, Florent Marcellesi, Paul Rübig

**NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS
A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁGBAN**

13	+
ALDE	Thierry Cornillet, Paavo Väyrynen
EFDD	Ignazio Corrao
GUE/NGL	Lola Sánchez Caldentey
NI	Eleftherios Synadinos
S&D	Enrique Guerrero Salom, Arne Lietz, Linda McAvan, Norbert Neuser, Vincent Peillon, Elly Schlein
VERTS/ALE	Maria Heubuch, Florent Marcellesi

6	-
EFDD	Mireille D'Ornano
PPE	Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Maurice Ponga, Paul Rübig, Bogdan Brunon Wenta, Anna Záborská

3	0
ECR	Eleni Theoharous
PPE	Frank Engel, Brian Hayes

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodik

INFORMÁCIÓ AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL

Az elfogadás dátuma	24.1.2018
A zárószavazás eredménye	+: 45 -: 4 0: 5
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Daniela Aiuto, Maria Arena, Heinz K. Becker, Malin Björk, Vilija Blinkevičiūtė, Salvatore Cicu, Anna Maria Corazza Bildt, Eleonora Forenza, Iratxe García Pérez, Arne Gericke, Karoline Graswander-Hainz, Anna Hedh, Mary Honeyball, France Jamet, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Jude Kirton-Darling, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Patricia Lalonde, Bernd Lange, Florent Marcellesi, David Martin, Anne-Marie Mineur, Angelika Mlinar, Sorin Moisă, Angelika Niebler, Maria Noichl, Artis Pabriks, Marijana Petir, João Pimenta Lopes, Inmaculada Rodríguez-Piñero Fernández, Tokia Saïfi, Helmut Scholz, Michaela Šojdrová, Ernest Urtegas, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Iuliu Winkler, Jan Zahradil
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Catherine Bearder, Goffredo Maria Bettini, Izaskun Bilbao Barandica, Linnéa Engström, Lívia Járóka, Seán Kelly, Edouard Martin, Clare Moody, Branislav Škripek, Jarosław Wałęsa
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (200. cikk (2) bekezdés)	Pilar Ayuso, Jakop Dalunde, José Inácio Faria, Dariusz Rosati, Sven Schulze, Miguel Urbán Crespo

**NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS
AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN**

45	+
ALDE	Izaskun Bilbao Barandica, Patricia Lalonde, Angelika Mlinar
EFDD	Daniela Aiuto
GUE/NGL	Malin Björk, Eleonora Forenza, Anne-Marie Mineur, João Pimenta Lopes, Helmut Scholz, Miguel Urbán Crespo
PPE	Pilar Ayuso, Salvatore Cicu, Anna Maria Corazza Bildt, José Inácio Faria, Lívia Járóka, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Seán Kelly, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Sorin Moisă, Angelika Niebler, Dariusz Rosati, Tokia Saïfi, Sven Schulze, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Jarosław Wałęsa, Iuliu Winkler
S&D	Maria Arena, Goffredo Maria Bettini, Vilija Blinkevičiūtė, Iratxe García Pérez, Karoline Graswander-Hainz, Anna Hedh, Mary Honeyball, Jude Kirton-Darling, Bernd Lange, David Martin, Edouard Martin, Clare Moody, Maria Noichl, Inmaculada Rodríguez-Piñero Fernández
VERTS/ALE	Jakop Dalunde, Linnéa Engström, Florent Marcellesi, Ernest Urtasun, Monika Vana

4	-
ECR	Arne Gericke, Branislav Škripek, Jan Zahradil
PPE	Artis Pabriks

5	0
ALDE	Catherine Bearder
ENF	France Jamet
PPE	Heinz K. Becker, Marijana Petir, Michaela Šojdrová

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodik